

LĪDZ 6. DECEMBRIM LATVIJĀ ATKAL ĀRKĀRTĒJĀ SITUĀCIJA.

Kādi ir ierobežojumi pasākumu norisē, tirdzniecībā, ēdināšanā, izglītībā un sportā?

→ 4. lpp.

Kultūru dialogs Latvijā. Kāda ir kuldīdznieku pieredze ar cittautiešiem?

→ 6.-7. lpp.

KĀ VINGROT DABĀ?

Rāda fizioterapeite Vineta Baukše.

→ 12. lpp.

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Kurzemnieks

Cena
0,80 eiro

Nr. 89
(11 620)

Otrdiena, 2020. gada 10. novembris

Obligāti jānorāda pircēju skaits

Sākot ar vakardienu, 9. novembri, pie visu veikalu durvīm jābūt plakātam, kas norāda, cik pircēju vienlaikus drīkst telpās atrasties. Kurzemnieks Kuldīgas veikalos pārlicinājās, vai tirgotāji šo prasību ievēro.

No 20 apskatītajiem Kuldīgas veikalos informatīvās zīmes par pieļaujamo apmeklētāju skaitu ārkārtējās situācijas laikā bija aptuveni pusei.

Kurzemnieks apmeklēja veikalus *Elvi, Mego, Saldo, Citro, Kuldīgas labumi, Drogas, Rimi, Maxima* un *Zvaigznes* grāmatu namu. Aptuveni pusei pie ieejas paziņojuma par skaitu, kā to prasa noteikumi, nebija. Novērojums attiecināms gan uz tiem veikalos, kas atrodas savās telpās, gan tiem, kas izvietoti tirdzniecības centros. *Rimi* apmeklētāju skaits bija norādīts gan pašai liel-tirgotavai, gan ēkā esošajai aptiekai, pulksteņu veikalam, vēl dažai bodītei, bet pusei veikaliņu šādu norāžu nebija.

Sarunās ar pārdevējiem skanēja dažādas atbildes: kādā vietā par šo prasību neko nezināja, jo vadītāja esot slima, citur tika atbildēts, ka zīmes nav paspējuši sagatavot.

Pircēju skaits ir jānorāda obligāti, jo kopš vakardienas tirgotājiem līdzšinējo 3 m² vietā nu katram pircējam jānodrošina 10 m². Tas noteikts tāpēc, lai sekmīgāk cīnītos ar Covid-19 uzliesmojumu. Līdz 6. decembrim Latvijā atkal ieviesta ārkārtējā situācija, un to valdība var arī atcelt pirms laika, ja apdraudējums ir novērsts vai pārvarēts. Par ierobežojumu vai aizliegumu pārkāpumu likums paredz naudas sodu fiziskajai personai no desmit līdz 2000 eiro, juridiskajai – no 140 līdz 5000 eiro.

Alberta Dintera teksts un foto

Kovida dēļ mācības tehnikumā notikušas atšķirīgi, tomēr astoņās programmās oktobrī to beiguši 77 audzēkņi.

→ 9. lpp.

Peripetijas ap Liepājas ielas 24. ēkas apsaimniekošanu.

→ 3. lpp.

„Patriotisms sākas jau bērnībā ar mīlestību uz ģimeni, mājām, dzimto pusi,” saka Zemessardzes 4. Kurzemes brigādes komandieris Andris Rieksts. Lasiet arī citu viedokļus!

→ 2. lpp.

Piektdien, 13. novembrī:

- Fizioterapeite Nadija Strazdiņa.
- Kas jauns Rumbas pagastā.
- Valsts kontrole par ūdenssaimniecību.
- Paveikts ar programmas LEADER atbalstu.
- Kuldīgas ielu stāsti: Liepājas iela.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Laiks
novērtēt
digitālo
vākumu par
LatvijuJolanta
Hercenberga

Rīt Lāčplēša diena, un pēc nedēļas svinēsim Latvijas 102. dzimšanas dienu. Ik gadu novembrī mūsu valstī jūtams, kā gaisā virmo patriotisms. Skan strēlnieku dziesmas, notiek militārās parādes, pagastos un pilsētās godina labākos darba darītājus, sportistus, māksliniekus. Notiek pasākumi, kas stiprina savējo izjūtu. Tiek atgādināts, ka esam vienota tauta, vienots skolas vai darba kolektīvs, vienoti pilsētas vai pagasta iedzīvotāji

„Kad pulcēšanās ierobežota, arī mēs, par naudas šķērdēšanu pukstošie, varam novērtēt Latvijas simtgadei tapušos digitālos resursus un patriotismu stiprināt individuāli.”

Kad svinējām Latvijas simtgadi, plānojām to darīt piecus gadus. Šim mērķim toreiz valsts atvēlēja teju 60 miljonus eiro. Vairāk nekā puse summas – no valsts, pārējā – no citiem avotiem. Tas tika vērtēts atšķirīgi. Daudziem, tostarp man, nešķiet lietderīgi tērēt tam tik daudz naudas, un arī piecu gadu jubilejas svinības šķiet absurds.

Bet arī šim jautājumam ir otra puse – par šo naudu tika un joprojām tiek radīti dažādi digitālie materiāli par mūsu valsti, tās vēsturi. Tad nu laikā, kad pulcēšanās ir ierobežota, arī mēs, par naudas šķērdēšanu pukstošie, varam tos novērtēt un stiprināt sevī patriotismu.

Interneta meklētājā ierakstot vārdus *Latvijas valsts simtgades projekti digitālajos resursos*, atveras mājaslapa, kurā var iejusties Krišjāņa Barona ādā un palīdzēt pārrakstīt latviešu folkloras krātuvē glabāto, attēlu galerijā *Gadsimta albuma* pievienot fotogrāfiju un stāstu par ģimeni, dzimtas vai darba kolektīva vēsturē svarīgu notikumu, personību vai vietu. Var iepazīt Satversmi, noskaidrot savas zināšanas Latvijas vēsturē, atgriezties pagātnē un virtuāli piedalīties valsts proklamēšanas ceremonijā, izzināt tautas tērpu bagātības, noskatīties filmu *Dvēseļu putenis* un to, kā tā tapusi. Var izzināt Rīgas cirka, Latvijas Nacionālā teātra aizkulisēs un daudz ko citu par mūsu Latviju.

KĀPĒC LASA KURZEMNIEKU

Var uzslavēt par
daudzpusību

Kuldīgas Sv. Katrīnas draudzes mācītājs Viesturs Pirro *Kurzemnieku* abonē kopš 1989. gada, kad pārcēlās uz Kuldīgu:

„Avīze ļoti elastīgi mainās laikam līdzīgi. Esmu arī pats kādu rakstu uzrakstījis un iesūtījis. Jāatzīst, ka tie vienmēr nopublicēti, bet galvenais – nav tikuši sagrozīti. Ir divi laikraksti, kurus lasu ar interesi un ar kuriem esmu priedzējis sadarboties. Tie ir *Kurzemnieks* un *Svētdienas Rīts*.

Ar sievu Rūtu mums gaume gandrīz līdzīga. Rūtu interesē daba un dīkšsaimniecība, jo paši ar to nodarbojamies. Es kā pirmo vienmēr izlasu žurnālistu sleju otrajā lappusē. Arī mani interesē daba, vēl vēsture, tāpat izlasu par notikumiem Kuldīgas novadā. Ir specifiski raksti, kas mani īpaši nesaista, – visiem viss nevar interesēt. Šajā ziņā *Kurzemnieku* var uzslavēt par daudzpusību, neieslēdoties vienā šaurā nišā.

Kā mācītājam man gribētos vairāk kristīgu rakstu, pārdomu. Bet saprotams, ka neesat specifisks kristīgais izdevums. Tomēr kopumā attiecībā pret baznīcu dzīvi ir jaušama atsauce. Arī tie raksti ir tādi vispusīgi un inteligenti, bez nevajadzīgas moralizēšanas.”

TRĪS PAR VIENU

Tuvojas divi valsts svētki – Lāčplēša diena un Latvijas Republikas proklamēšanas diena, kas daudziem liek aizdomāties, cik patriotiski esam. Vai esam gatavi būt tikpat saliedēti kā Atmodas laikā? Vai jaunatne izprot, ko nozīmē tēvzemes mīlestība?

VAJADZĪGS PRAKTISKAIS PATRIOTISMS

1. Raimonds Graube, Valsts aizsardzības un patriotisma fonda *Namejs* valdes priekšsēdis:

– Tādos brīžos mēģinām patriotismu nodefinēt. Dažkārt pat vienkāršoti. Latvijas tauta ir unikāla. Mēs esam izturējuši gadsimtiem ilgas pārbaudes un spējuši saglabāt savu valodu, savas tradīcijas. Šis ir brīdis, kad varam pat nedaudz filozofiski paskatīties uz to, kas ir patriotisms. Kā to noteikt? Man vienmēr ir liecies dīvaini, kad kāds sāk patriotismu analizēt. Būt patriotam manā izpratnē nozīmē: vai tu gribi būt

latvietis, vai gribi runāt latviešu valodā, vai gribi dzīvot šajā zemē, būt tās saimnieks. Tas neizslēdz to, ka kāds uz laiku aizbrauc peļņā uz citu valsti un atgriežas. Tautu staigāšana notikusi visos laikos.

Mēs esam patriotiski, jo vienmēr esam spējuši par šo zemi iestāties, kā to rāda vēsture: Brīvības cīņas, Atmoda, barikādes. Arī tas, kā cilvēki reaģēja pēc tam, kad Krievija Ukrainā anektēja Krimu. Nebija nekādu aicinājumu, akciju, bet cilvēki masveidā stājās iekšā Zemessardzē. Tas pierāda,

ka esam gatavi savu zemi aizstāvēt arī ar ieročiem rokās, un tas ir patriotisma labākais piemērs.

Ar jauno paaudzi jāstrādā visiem: ģimenei, skolai, sabiedrībai. Jā, būs valsts aizsardzības mācība, un es redzu, ka tieši šajās mācībās jāveido pilsonis. Vislabākais piemērs jauniešiem ir zemessargs. Bērniem patriotiskās mācības nedaudz pietrūkst, jo emocionālais patriotisms ir laba lieta, bet bez praktiskā patriotisma tas daudz neko nedos.

MĒS SPĒJAM VISU

2. Andris Rieksts, Zemessardzes 4. Kurzemes brigādes komandieris, pulkvedis:

– Džordžs Bernards Šovs ir teicis: „Patriotisms ir pārliecība, ka tava dzimtene ir labāka par citām tāpēc, ka tieši tu tajā esi piedzimis.”

Manuprāt, patriotisms ir tēvu zemes mīlestība, un tā sākas jau bērnībā ar mīlestību uz ģimeni, mājām, dzimto pusi. To ieaudzina vecāki un skolotāji

un turpmāk veido draugi un pārējā sabiedrība. Šodien, neskatoties uz mainīgumu pasaulē, mūsos visos, mūsu asinsritē dzīvo dzimtenes mīlestība. Nekur nav labāk kā dzimtenē, un nekur citur pasaulē tu nejutiesi tik īpašs, godāts un saprasts. Tieši valstij grūtos brīžos mūsu iedzīvotāji parādījuši apbrīnojamo gara spēku, vienotību un izturību. Mums visiem ir kādas lietas, ko uzskatām par svētām, kas visus

vieno un kurās varam dalīties ar citiem.

Lai vienmēr atceramies, cik sirdi sildoša apziņa par uzvaru smagajās cīņās bija mūsu senčiem, jo brīva Latvija viņiem bija lielākā dāvana! Mēs esam ieguvuši brīvību, kurai cauri vijas mīlestība pret savu zemi, un mums ir pienākums savu brīvību arī turpmāk nosargāt, jo īstie mīlestības apliecinājumi tēvu zemei ir redzami darbos.

RUPJMAIZES KĀRTOJUMS AR DZĒRVENĒM

3. Adrians Dravnieks, Kuldīgas jauniešu mājas darbinieks:

– Svinot valsts svētkus – 11. un 18. novembrī –, atminos, ka pirms 30 gadiem šādas privilēģijas mums nebija, ņemot vērā tālaika politisko situāciju valstī. Valsts svētki ir pavadīti dažādi. Spilgtāk atmiņā palicis laiks no Jaunsardzes, kad kopā devāmies gājienos un dažādās mācībās, jo jau no bērnības vecāki bija mācījuši šo svētku nozīmi

un patriotismu, lai gan patieso nozīmi apzinājos tikai daudz vēlāk. Protams, atmiņā palicis arī svētku galds, jo neiztikām bez rupjmaizes kārtējuma ar dzērvenēm, un laiks kopā ar ģimeni, neaizmirstot, ka šos svētkus svin gandrīz katrā Latvijas mājā, fonā klausoties tābrīža populārāko svētku repertuāru no tādiem izpildītājiem kā *Līvi*, Ieva Akuratere, *Pērkons*, *Čikāgas pieciņi* un daudziem citiem.

Pārrunājot ar jauniešiem to, kā ir mainījušās valsts svētku svinēšanas tradīcijas, saprotam, ka daudz jau nekas nav mainījies. Joprojām viņi skolā mācās dzejoļus vai paši tos raksta, neiztiek bez svētku koncerta un sporta sacensībām, cīnoties par Lāčplēša titulu. Kā pirms gadiem, tā arī tagad ik gadu cenšamies tvert svētku un kopības izjūtu.

Alberts Dinters

LASĪTĀJS VAICĀ

DĪKA RAKŠANA IR SASKAŅOTA

„Pastaigājoties gar Alekšupīti, novēroju, ka Ķeļu ciemā, Klusās ielas galā, ir izrakts dīķis blakus 20 kilovoltu (kV) gaisvadu elektrolīnijai. Vai šādām vietām nav paredzēta aizsargjosla?” jautā kāds *Kurzemnieka* lasītājs. Atbild a/s *Sadales tīkls*: „Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu pilsētās un ciemos aizsargjosla gaisvadu līnijām ar spriegumu līdz 20 kV ir 2,5 metri no elektrolīnijas ass abpus līnijai. Šī elektrolīnija šķērso zemes gabalu Klusajā ielā 14. Šajā teritorijā tiek ierīkots dīķis, un projekts ir saskaņots. Pēc darba pabeigšanas tiks vērtēta paveiktā atbilstība projektam.”

Inguna Spuleniece

MUMS ZVANA

Caurtekas vietām iztīrītas pavirši

„Atbrauciet un pavērojiet, kā notiek tīrīšana!” tā par autoceļa Kuldīga–Aizpute caurtekām saka Vasilijš, kurš dzīvo pie Aizputes šosejas un Snēpeles–Vilgāles ceļa krustojuma.

Lasītāja ieskatā Kuldīgas–Aizputes šosejā caurteka pie Vanagiem (augšējā attēlā) iztīrīta ļoti labi, savukārt pie Grantskalniem un krustojumā ar Vilgāles ceļu (apakšējās attēlos) – pavirši vai nemaz.

„Ir tādas, kas iztīrītas kārtīgi, bet citur darbs paveikts pavirši. Zem iebrauktuves Vanagu mājās caurteka un ūdens noplūdes vieta attīrīta ļoti labi, bet pie Grantskalniem – pa roku galam! Caurteka lielceļu krustojumā vispār nav aiztikta. Strādnieki atteica, ka tā izbūvēta par tālu no ceļa un nav jātīra,” laikrakstam saka Vasilijš.

Kurzemnieks piesauktās vietas apskatīja, un ir redzams: jā, pie vienām mājām attīrīts ļoti rūpīgi, pie citām – mazāk rūpīgi. Savukārt ūdens noplūdes vieta pie krustojuma nav aiztikta. *Latvijas Autoceļu uzturētājam* (LAU) lūdzām skaidrot, kā caurtekas tīrāmas. Tā pārstāvis Juris Aksels Cīrulis atbild, ka autoceļu ikdienas uzturēšanā darbinieki strādā saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kuros ir prasības ceļu uzturēšanas klasēm, proti, notiek izskalojumu likvidē-

šana, grāvju tīrīšana un profila atjaunošana, nomaļu planēšana, profilēšana un remonts, krūmu izciršana grāvjos, nogāzēs un autoceļa joslās, krūmu atvašu un zāles pļaušana, operatīvā ceļu kopšanu u.tml.

Lai uzlabotu ūdens atvadi no brauktuves, uz Kuldīgas–Aizputes ceļa vairākos posmos grāvja gultne tīrīta tur, kur var veidoties applūšana vai izskalojumi. Tātad darbinieki paši izvērtē, cik rūpīgi katra caurule vai grāvis tīrāmi. Savukārt par neaiztikto caurteku skaidrots, ka autoceļu nodalījuma joslas LAU kopj tikai pieguļošajā teritorijā. Šajā posmā joslas platums ir 13,5 m no brauktuves ass līnijas. Tātad caurteka pie krustojuma ir ārpus uzņēmuma atbildības zonas.

Alberta Dintera teksts un foto

MUMS RAKSTA

Apmainās ar vēstulēm

Citādi nesaņemot atbildes par mājas Kuldīgā, Liepājas ielā 24, uzturēšanu, tās dzīvokļa īpašnice Dagnija Jankovska 29. septembrī rakstījusi vēstuli novada domes priekšsēdei Ingai Bērziņai, uzņēmuma *Kuldīgas komunālie pakalpojumi* (KKP) vadītājam Artim Robertam un *Kurzemnieka* redakcijai.

KKP īpašumu apsaimniekošanas daļas vadītāja Īta Bērziņa redakcijai skaidro, ka kundzei atbildēts rakstiski.

GAIDA IEINTERESĒTĪBU

„Biju *Kuldīgas komunālajos pakalpojumos* pie administratores, lai noskaidrotu vairākus jautājumus, kas saistīti tieši ar ēkas Liepājas ielā 24 apsaimniekošanu,” raksta D.Jankovska. „Vēlējos uzzināt, kura tad īsti ir tā persona, kas atbildīga par apsaimniekošanas darbiem, kā arī persona, mājas vecākais, kurš saskaņo veicamo darbu sarakstu bez kopsapulces. Administratore nespēja uz šiem jautājumiem atbildēt, bet iedeva tālruni kontaktpersonai Kristapam Bērziņam. Tūlīt arī zvanīju šim speciālistam. Uzdevu jautājumus, uz kuriem tā arī nesaņēmu konkrētu atbildi.”

Tālāk D.Jankovska raksta, ka 28. septembrī māja esot apskatīta, īpašniekiem nepaziņojot un tos nepieaicinot. „Par apsekošanu taču tiek maksāts no mājas uzkrājuma fonda!” raksta D.Jankovska. „Jau 2. jūnijā saņēmu vairākus dzīvojamās ēkas Liepājas ielā 24 dokumentus. Bija lūgums iepazīties ar šiem dokumentiem, un *Kuldīgas komunālie pakalpojumi*, kas ir ēkas apsaimniekotājs, informēšot mūs – mājas dzīvokļu īpašniekus – par kopsapulces sasaukšanu.

Tas bija jūnijā, bet tagad ir septembra beigas. Kopsapulce ar apsaimniekotāja piedalīšanos nav bijusi, bet notiek jaunas darbības, par ko ir jāmaksā. Uz manis uzdoto jautājumu par apsūtīto sapulci, kur izrunāt, kādus darbus uzticēt mājas apsaimniekotājam, šodien man speciālists Kristaps Bērziņš atļāvās atbildēt: „Jūs jau varat sanākt un parunāties.” Vai tā drīkst atbildēt speciālists, kurš rīkojas ar mūsu mājas uzkrājumu?” Tālāk viņa mudina KKP turēt vārdu par sapulci, kā arī aicina

speciālistus būt atsaucīgākiem un ieinteresētākiem. D.Jankovska arī uzskaita mājas vajadzības: tekošā jumta labošanu, remontu kāpņu telpā un koplietošanas tualetē, gaitēna loga salabošanu, pirms stikls nav uzkrītis kādam virsū. „Man šķiet, ka KKP atbildīgajiem darbiniekiem ir jāatgādina, ka viņi ir tikai nolīgti apsaimniekotāji, nevis dzīvokļu īpašnieki,” rezumē kundze.

PAŠIEM JĀTIEK SKAIDRĪBĀ

KKP vadītāja A.Roberta parakstītajā atbildes vēstulē teikts, ka uzņēmums ir mājas pārvaldnieks, pamatojoties pašvaldības deleģējuma līgumā. Tas darīts uz laiku, kamēr kopīpašnieki izvēlēšies sev labāko: uzturēs māju paši vai noslēgs līgumu ar apsaimniekošanas uzņēmumu. Bet pašlaik KKP kā pārvaldnieka pienākumi nav precīzi noteikti, tādēļ uzņēmums māju uzturot galvenokārt pēc savas iniciatīvas, uzklautos iedzīvotājus par prioritātēm. Jau jūnijā KKP rosinājis īpašniekus vienoties un ar uzņēmumu noslēgt pilnvarojuma līgumu, izsniedzot tā sagatavi. A.Roberts atgādina, ka vēl pirms apmaiņas ar vēstulēm bijusi vienošanās par kopsapulci 2. novembrī.

SAZIŅA TURPINĀS ATTĀLINĀTI

Lai gan Covid-19 dēļ sapulce 2. novembrī tā arī nenotika, D.Jankovskai šķiet, ka sapratne ar KKP būs atrasta. Nejausi pie mājas izdevies satikt apsaimniekotāju K.Bērziņu. „Man jau pa telefonu lietas kārtot nepatīk. Ievērojot distanci, iepazīnāmie, kopā apstaigājām māju, parādīju, kur ūdeņi līst. Vienojāmie par pacēlāju un to, kas iztīrīs renes, centīsies salabot logu. Sazināsimies attālināti,” teic D.Jankovska.

Viņa domā, ka iemītnieki būtu ar mieru, lai māju apsaimnieko KKP, kaut arī tas ir padārgi. Paši neesot tik aktīvi, lai izveidotu kooperatīvu. „KKP ir pusei pilsētas, būs mums arī. Kaut gan ļoti brīnos, kāpēc mūsu mājai 20 gados līgums par apsaimniekošanu nav noslēgts. Visu laiku skatījušies pārvaldnieki. Cik saprotu, pārvaldnieks dara, kā grib, bet apsaimniekotājs – kā grib kopsapulce,” prāto D.Jankovska.

Inguna Spuleniece

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kā pavadīt tumšos rudens vakarus?

Santa Pētersone, viesmīle kafējnicā *Kursas zeme*:

– Viss, ko es daru, ir strādāju. Pie mums nāk diezgan daudz cilvēku, var gan just, ka ir mazāk nekā parasti, jo visi droši vien sabijušies, bet ir, ko pastrādāt šā vai tā. Vakarā

mājās skatos filmu *Grinčs* un gatavojos Ziemassvētkiem – man jau kādu laiciņu ir svētku izjūta. Kādreiz daudz grāmatu lasīju, bet tagad reti uznāk iedvesma pieķerties, tāpēc vairāk skatos filmas.

Inga Burkēvica, loģistikas speciāliste:

– Man tieši rudens mēnešos patīk vakaros, kad jau ir tumši, iet pastaigāties ar bērnu pa pilsētu un parku. Nemaz tik tumši nav – ielas apgaismotas. Cenšamies iziet katru vakaru, lai bērnu izvilktu svaigā gaisā, citādāk visu laiku pie datora.

Aivars Aišpurs, pensionārs:

– Nemos pa jauno māju un dzīvokli, kaut ko kārtoju vai remontēju. Katru dienu izbraucu ar riteni vismaz 5–10 km: esmu izbījis riteņbraucējs, tāpēc tas man asinīs. Vakaros vairāk paskatos televīziju, lai gan īsti jau tur nav, ko redzēt. Labprāt lasītu, bet

ar redzi ir, kā ir. Sekoju līdzi politikai, īpaši tam, kas tagad notiek Amerikā. Nolaisties nevar – vienmēr jābūt spriganam!

Līga Bērziņa, farmaceite:

– Vakarā pārsvarā ar bērnu pastaigājāmie pa Liepājas ielu vai kur citur pa pilsētu. Mājās spēlējamies. Dažreiz kādu grāmatu palasu. Noteikti iesaku *Mātes pienu* – smaga, bet interesanta. Vēl izlasīju jauno latviešu grāmatu *Mūsējās. 50 pasakas par*

Latvijas sievietēm. Trešā grāmata, kas man ļoti patika, bija par varenām pasaules sievietēm *Vakara pasaciņas dumpīgām meitenēm*. Ja negribas lasīt, paskatos romantisku komēdiju vai seriālus par medicīnu. Esmu no tiem, kuri var vienu un to pašu filmu skatīties vairākas reizes, ja man tā patīk.

Edgars Saučuks, pašnodarbinātais:

– Pārsvarā atpūšos mājās ar bērniem. Ja bērni ir, tad vienmēr ir, ko darīt: jādzīvojas ar viņiem, un nekad nebūs garlaicīgi, piemēram, lasot grāmatas. Man patīk gatavot ēdienu – visu, kas sirdij tuvs: zupas vai gaļas. Tad uzreiz pašam silti paliek, kaut arī ārā nav

Anna Treimane, pensionāre:

– Pa dārzu vairs nav, ko rušināties, miķeļi tik vairs zied un dažas mārtiņprozes, bet man ir liels rieksts – tad jāgrābj daudz lapu. Redzes dēļ vairs nevaru palasīt, tāpēc mājās vienkārši atpūšos, jo pa dienu ļoti nogurstu. Ar *taksi* izbraucu uz Meža kapiem un atpakaļ eju kājām. Gabaliņš ir, jo dzīvoju Pārventā. Dieviņš man devis kājas, kas klausas, tāpēc esmu pateicīga un mēģinu šo dāvanu arī izmantot. Pricējos, ka pretī mājai ir elektrības stabs, jo tad es visu savu istabiņu varu redzēt skaistās nokrāsās. Man patīk pastaigāt pa istabu tieši krēslā – tāda romantiska sajūta. Garlaicīgi man nav.

Katrīna Blaua, Elisas Rudzītes foto

Ārkārtējā situācija līdz 6. decembrim

Lai apturētu Covid-19 infekcijas izplatību Latvijā, līdz 6. decembrim izsludināta ārkārtējā situācija, paredzot ierobežojumus pasākumu norisē, tirdzniecībā, ēdināšanā, izglītībā un citur.

PUBLISKI PASĀKUMI AIZLIEGTI

Šajā laikā nevar notikt publiski pasākumi klātienē (piemēram, teātra izrādes, koncerti), arī izklaides pasākumi un diskotēkas. Slēgtas ir spēļu zāles, bāri, slidotavas, bērnu viesību organizēšanas vietas, izklaides un atrakciju centri, batutu parki, rotaļu laukumi, bērnu pieskatīšanas istabas (tostarp tirdzniecības centros), tūdens izklaides un atrakciju centri, pirtis, SPA.

Varēs apmeklēt muzejus, izstādes, bibliotēkas un citas kultūrvietas, bet pasākumi tajos nenotiks. Varēs doties uz dabas takām.

Privāti pasākumi atļauti līdz desmit cilvēkiem un ne vairāk kā no divām māsaimniecībām. Sapulcēs, gājienos un piketos ārā var pulcēties līdz 50 cilvēkiem. Bērēs var piedalīties vairāk nekā divas māsaimniecības, taču nepārsniedzot desmit cilvēkus (neieskaitot tos, kuri nodrošina bērnu norisi).

ĒDINĀŠANA UN VEIKALI

Ēdinātāji, izņemot izglītības iestādes un darbvietas, drīkst maltītes izsniegt tikai līdzņemšanai. Ierobežota ir tirdzniecības centru darbība brīvdienās un svētku dienās, taču tur joprojām darbosies pārtikas veikali, aptiekas (tostarp

Visiem jāpaliek mājās, ja ir saslimšanas simptomi.

veterinārās), optikas veikali, dzīvnieku barības veikali, grāmatnīcas, preses tirdzniecības vietas, higiēnas un saimniecības preču veikali, telekomunikācijas preču un pakalpojumu vietas.

Ielu tirdzniecībā un atklātā tirgū jālieto sejas maskas. Telpās ir spēkā iepriekš noteiktais: jālieto maska, jāievēro distance, jādezinficē rokas.

KLĀTIENĒ TIKAI MAZĀKIE

Mācības klātienē notiek 1.–6. klasē. Strādā pirmsskolas un speciālās izglītības iestādes. Attālināti mācās 7.–12. klase, studenti un pieaugušie profesionālajā pilnveidē un tālākizglītībā, izņemot praktiskās nodarbības. Nenotiek bērnu nometnes, klātienē nav interešu izglītības un profesionālās ievirzes izglītības nodarbību (tikai individuāli). Kori, orķestri, ansambļi, deju u.c. tautas mākslas kolektīvi mēģinājumus turpina attālināti vai klātienē tikai individuāli (izņemot tos, kuri dzīvo vienā māsaimniecībā).

SACENSĪBAS NENOTIKS

Nenotiek sporta sacensības, bet treniņos ārā var pulcēties ne vairāk kā desmit cilvēku, neskaitot treneri. Ģērbtuves nedrīkst izmantot. Telpās var trenēties tikai individuāli – treneris un viens klients vai arī treneris un cilvēki no vienas māsaimniecības. Sporta klubi var strādāt līdz 22.00.

Jana Sūrums

Ēdinātāji gaida valdības norādes

„Labi, ka pirms pašas ārkārtējās situācijas iespējams vismaz nopelnīt Restorānu nedēļā,” atzīst Ēdoles Pilskroga līdzīpašniece Agnese Grundmane.

SLĒDZ CIET

Restorānu nedēļā, kas Kuldīgas novadā beidzās svētdien, piedalījās seši uzņēmumi. A.Grundmane atzīst – apmeklētāju bijis tik daudz, ka vietu skaita ierobežojumu dēļ visus nav varējuši uzņemt: „Bet bija tā vērts. Tas ir labs pēdējā brīža atspaidis pirms priekšā stāvošā nezināmā. Esmu jau uzrakstījusi paldies Kuldīgas aktīvās atpūtas centram par iniciatīvu un organizēšanu.”

Ārpus pilsētas turēt atvērtu restorānu, ēdienu izsniedzot līdzņemšanai, neatmaksājoties. „Vēl noskaidrosim, ko darīt ar pils viesnīcu, jo mums ir klienti un rezervācija uz nedēļas nogali. Viņi grib nākt brokastīs, vakariņās. Pagaidām nesaprotam, kā to drīkstam nodrošināt. Vai ēdiens jāņem paciņā līdz? Vēlamies arī zināt, kas notiek ar privātajiem pasākumiem vienai vai divām māsaimniecībām: vai atļautais skaits drīkstēs arī baudīt maltīti,” teic A.Grundmane.

Šūs pēc vajadzības

Kuldīgas novadā pašmāju uzņēmumu un šuvēju darināto sejas masku pirmā porcija jau ir sašūta un par velti izdalīta vairākām mazaisargātajām iedzīvotāju grupām. Tagad pašvaldība gaida par valsts naudu iepirkšanās.

Domes izpilddirektore Ilze Dambīte-Damberga skaidro, ka vietējos spēkus izmantos atkarībā no tā, kāds būs pieprasījums: „No valsts paredzētas katram divas vairākkārt lietojamās, mazgājamās maskas. Mums krājumi būs – ja kādam pazudīs, varēsim izsniegt.”

Kurzemnieks jau rakstīja, ka par sejas masku nelietošanu veikalos un citās publiskās vietās no 20. novembra būs 10–50 eiro sods. Kuldīgas

No pirmdienas ciet ir Kuldīgas restorāns *Bangert's*. Vadītāja Linda Šarja: „Līdzī nēma- mais ēdiens neatbilst mūsu specifikai.” Viņa gaida informāciju par valsts atbalstu – tad arī varēs saprast, ko darīt ar personālu.

TURPINĀS STRĀDĀT

Jēkaba sēta pagaidām darbu turpinās, lai gan ar saīsinātu laiku. Viesnīcas pārvaldniece Jolanta Lange skaidro: „Piedāvājam ēdienu līdzņemšanai. Šī nedēļa ir testa režīmā – skatīsimies, vai cilvēki pasūtīs. Piedāvāsim no 12.00 līdz 14.00 un vakariņu laikā no kādiem 17.00 līdz 19.00. Viesnīca darbojas, viesi tiek nodrošināti ar ēdienreizēm numuriņos.”

Kafejnīcas *Staburadze* īpašniece Olga Zabarina atgriežas pie pavasarī izstrādātās kārtības: „Par ēdienu līdzņemšanai var vienoties, ienākot kafejnīcā vai piezvanot. Var pasūtīt arī gaļas plates, salātus. Kaut kā šo laiku izturēsim.”

Arī bistro *Bukstiņš* durvis neslēdz un darba laiku nesaīsina. „Dosim visu līdzī. Ļoti ceram, ka diži mazāk cilvēku nebūs,” uzņēmuma vadītāja Sandra Ķibe nezaudē optimismu.

Inguna Spuleniece

novadā maznodrošinātie, trūcīgie, krīzes centru un patversmju iemītnieki, kā arī 1. un 2. grupas invalīdi var tās saņemt, sazinoties ar sociālo dienestu vai sociālo darbinieku.

Dienesta direktore Sarmīte Segliņa skaidro, ka vēl ir tepat šūtās maskas un tās tiek dalītas pēc iepriekšējās kārtības, kaut gan no vakardienas valstī izsludināta ārkārtējā situācija. Vēl nav saņemti norādījumi, kā drīkstēs izdalīt valsts dotās maskas, bet speciāliste domā, ka noteikumi būs atviegloti un procedūra īsāka. Viņa uzsver, ka sociālais dienests arī tagad strādā, bet klientus pieņem tikai pēc pieraksta.

Inguna Spuleniece

Var pieteikt vēlēšanu komisijas locekļus

Saskaņā ar Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novada deputātu kopsapulces lēmumu līdz 13. novembrim var pieteikties jaunā Kuldīgas novada vēlēšanu komisijas locekļu amatam nākamā gada pašvaldību vēlēšanās.

Kandidātus ir tiesīgas ieteikt partijas, to apvienības, Kuldīgas, Skrundas un Alsungas domes deputāti un vēlēšanu grupas, kurās ir ne mazāk kā desmit balsstiesīgo pilsoņu. Kandidātiem jābūt Latvijas pilsoņiem, kuriem ir vismaz 18 gadu, vismaz vispārējā vidējā izglītība un latviešu valodas prasme un kuri nav Saeimas vai pašvaldības domes deputāti. Katrs drīkst pieteikt tik cilvēku, cik

vēlēšanu komisijas locekļu. Iepriekšējās pašvaldību vēlēšanās Kuldīgas novadā tajā bija septiņi cilvēki, bet šajās skaits palielināts līdz deviņiem.

Jaunajā komisijā var ievēlēt arī pēc 2017. gada pašvaldību vēlēšanās izveidoto Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novada vēlēšanu komisiju locekļus. Līdz šim komisijas priekšsēdi ievēlēja komisijas locekļi, bet tagad to darīs kopsapulce.

Pieteikumu var iesūtīt pa pastu Kuldīgas novada pašvaldībā, Baznīcas ielā 1, Kuldīgā, vai arī elektroniski: e-pastā (dome@kuldiga.lv) vai portālā www.latvija.lv.

Jolanta Hercenberga

Tumsā uzbrauc gājējam bez atstarotāja

Sestdien, 7. novembrī, ap sešiem vakarā Valsts policijā (VP) saņemta informācija, ka Kuldīgas novada Rumbas pagastā uz ceļa Talsi–Stende–Kuldīga noticis satiksmes negadījums – auto uzbraucis gājējam, kurš notikuma vietā gājis bojā.

Sieviete, vadot automašīnu, uzbraukusi vīrietim, kurš pa ceļu gājis bez atstarojošiem elementiem un tumšās drēbēs, noskaidrojusi policija. Ir sāks kriminālprocess, tiek no-

skaidroti precīzi negadījuma iemesli. VP aicina atsaukties aculieciniekus, darbdienās no 8.00 līdz 16.30 zvanot pa tālr. 63374415 vai jebkurā laikā pa tālr. 110.

Iestājoties tumsai, cilvēkiem, kuri iet pa neapgaismotu ielas vai šosejas malu, jābūt uzvilktai spilgtas krāsas vestei ar gaismu atstarojošiem elementiem. Ja tādas nav, pie apģērba jābūt atstarotājam vai rokās jātur ieslēgts luksturītis, atgādina VP.

Alberts Dinters

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Katru dienu pārāuda masku lietošanu

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns.

2. novembris. Šī nedēļa ievieš jaunu pienākumu, jo katru dienu sākam tirdzniecības vietās skatīties, vai apmeklētāji lieto sejas maskas. Bet neiztikt arī bez izsaukumiem. Bāriņtiesa lūdz doties uz kādu adresi Kuldīgā, un to arī izdarām. Tad izsaukums uz veco tiltu, jo tur vīrietis nolicies izgulēt nogurumu; nogādājam dzīvesvietā. Cits par labu gulvietu uzskata autobusu pieturu – arī viņu aizvedam uz mājām. Dienas vidū esam vairākos veikalos. Tiek izteikti arī brīdinājumi, cilvēkiem gados izdalām maskas.

3. novembris. Dodamies uz tirdzniecības vietām. Situācija tāda pati – izteikti vairāki brīdinājumi un pircējiem izskaidrots, ka veikalos drīkst uzturēties tikai ar sejas maskām.

4. novembris. Nu jau ierastā veikalu apciemošana. Situācija tāda pati kā iepriekšējās dienās. Diemžēl joprojām ir tādi cilvēki, kuri situācijas nopietnību neizprot.

5. novembris. Sabiedrisko vietu apskate. Vakara izsaukums uz Virkas ielu, jo pa to staigā jauna sieviete ar bērnu ratiņiem un ielūkojas katras privātmājas pagalmā. Pieņemts zināšanai.

6. novembris. Mūsu darbinieki pamana, ka parkā netālu no bijušā veikala *Vējiņš* vīrietis meitenei pārdod cigareti. Fiksējam faktu, un pret vīrietī sāka lietvedība. Kā izrādās, viņš vienu cigareti nepilngadīgajiem pārdod par 30 centiem. Tad zvans no īpašnieka, ka cilvēki viņa zemē izber lapas, kas savāktas Annas kapos. No-

skaidrojam, ka tur viss notiek likumīgi – privātpašums nav aizskarts. Vakara atkal esam gan veikalos, gan degvielas uzpildes stacijās novadā.

7. novembris. Naktī zvana no Kuldīgas maizes ceptuves, ka piebraucis kaut kāds auto, no kura ļoti skaļi skan mūzika. Aizbraucam, bet vadītāja nav, informācija nodota Valsts policijai. Jānotur pārrunas ar kādas mājas īpašnieku, kurš savā sētā atļautā veidā dedzina zarus, bet pelni lido uz automašīnām ielas malā. Šonedēļ uzmanām arī to, kas notiek pie Ventas, jo rit lašveidīgo zivju nārsts. Pārkaupumu nav. Mucenieku ielas malā vīrietis, acīmredzot nevarēdams tikt tālāk, apsēdies un lieto alkoholu. Par to viņš saņem protokolu. Vakara Kuldīga piedzīvo auto pieplūdumu – ap 22.00 Pilsētas laukumā pēkšņi sarodas liels skaits spēkratu, kurus vada jaunieši no citām pilsētām. Atbrauc, mirkli uzturas un tad aizbrauc.

8. novembris. Naktī zvana, ka Planīcas ielā jaunieši kaujas. Kopā ar Valsts policiju kautiņu izšķīram, dūru un kāju vicinātājus fiksējam. Dienā atkal sejas masku kontrole. Apskatīts ap desmit veikalos un degvielas uzpildes staciju, trim cilvēkiem izteikts brīdinājums. Vēl svētdienā nākas mājās aizvest kārtējo iereibušo, kurš nav ticis tālāk par *Vējiņa* parku.

Nedēļā pie protokoliem vai brīdinājumiem tikuši 24 autovadītāji.

Pierakstīja Alberts Dinters

Biznesā jābūt līdzsvaram

Arī Padures kokapstrādes uzņēmumam *Vēvers* šis gads bijis kā amerikāņu kalniņi – augšā un lejā, tomēr izeja atrasta, un darbi nav apstājušies. „Esam biznesā 20 gadus, esam stabils uzņēmums. Neskatoties uz visu, ražošanas apjomu šogad neesam samazinājuši,” saka līdzīpašnieks Ģirts Vēvers.

PA SOLĪTĪM UZ PRIEKŠU

„Vietējie to stāstu jau zina,” par darbības sākumu smaidot saka Ģirts. Pirms 20 gadiem kopā ar brāli Nauri viss tapis no nulles mantotā zemes gabalā. „Bijām domājuši nodarboties ar lopkopību, tomēr tā mūs tomēr neaizrāva. Nolēmām par labu kokapstrādei. Paši zāģējām, gājām mežā, līdz sākām pieņemt palīgus,” atceras līdzīpašnieks. Uzņēmums krietni audzis. No augstas klases priekšdarbības tiek ražotas logu un durvju sagataves. „Baļķus zāģējam, žāvējam, līmējam un taisām visu pēc specifikācijas. Gatavo produkciju pārdodam rūpnīcām, kas ražo logus un durvis. Priekšdarbības ir mūsu reģionam raksturīgs koks, tāpēc tas ir visvairāk pieejamais un Eiropā visvairāk pieprasītais koksnes materiāls. Priekšdarbības ir vispateicīgākā gan no resursu pieejamības, gan ražošanas viedokļa. Arī kā materiāls tas ir izturīgs un ļoti labs tieši mūsu ražošanas mērķim.”

Uzņēmums vienādās daļās pieder abiem brāļiem, kuri sadalījuši arī atbildības zonas: „Ja attīstība ir nepārtraukta, nekavējoties atslābt un izkāpt no tā darba riteņa ārā. Vienmēr esam lietas kursā par to, ko dara otrs, kaut atbildam katrs par savām lietām.” Ģirts atbild par izejmateriāliem un ražošanu, brālis Nauris – par gatavās produkcijas realizāciju.

Ģirts uzskata, ka uzņēmums ir patstāvīgs un dzīvotspējīgs tikai tad, ja viss turpina strādāt arī tad, ja kāda no vadības trūktu: „Nevar būt tā, ka cilvēks ir orķestris un bez viņa viss apstājas. Tāpēc arī mūsu uzņēmums uzbūvēts tā, lai ir, kas spēj veikt papildu pienākumus, un darbi ritētu uz priekšu.”

Atjauno ceļa segumu

Ceļa Veckuldīga–Padures darbnīcas un Keramikas pagalma caurbrauktuves segums klāts vēl padomju gados, taču nu sākta atjaunošana, lai pagasta iedzīvotājiem un citiem vairs nav jābrauc pa bojāto asfaltu.

Komentē pagasta pārvaldes vadītāja Brigita Lange: „Tur bija asfalts, kas liets padomju laikos, līdz ar to ļoti saplaisājis.

Kokapstrādes uzņēmuma *Vēvers* līdzīpašnieks Ģirts Vēvers ir pārliecināts, ka arī šīgada grūtības tiks pārdzīvotas.

Ģirts Vēvers septiņus gadus nodarbojas ar šosejas riteņbraukšanu. Attēlā – sacensībās Čempionu kauss Kuldīgā 2018. gadā.

JĀBŪT ARĪ HOBIJĒM

Cilvēks nevarot strādāt visu laiku un visu enerģiju atdot darbam – jābūt arī atpūtas brīžiem: „Varbūt pirmsākumos nākas strādāt 24/7, taču ilgi tā nevar, un tas nav pareizi. Studēju uzņēmējdarbību tad, kad uzņēmums jau bija, tāpēc varēju visu izmēģināt praktiski. Varēja labi saprast, kad pasniedzējs stāsta teoriju un kad to, kā ir īstenībā. Pa šiem gadiem ir pierādījies, ka jāprot uzdevumus sadalīt. Kādreiz likās, ka varu taču visu pats, kaut vai pastrādāšu vairāk, tagad jau saprotam, ka jābūt arī brīvajam laikam un hobijiem.”

Gadus septiņus Ģirts nodarbojas ar šosejas riteņbraukšanu un smejas, ka esot profesionāls amatieris. Bet brālis aizraujas ar hokeju. „Šogad riteņbraukšanas sezonu aizvadīju diezgan veiksmīgi – par laimi, sacensības notika, kaut daļa tika atlikta. Parasti vienā sezonā savācas pat 30 vai 40 sacensības ar šosejas velosipēdiem vien. Šis gads bija tāds saraustīts,” spriež Ģirts.

Arī pirms tam viņš bijis aktīvs un nodarbojies ar skriešanu: „Uzņēmuma pirmsākumos ilgu laiku par sportu biju piemirsis. Tad dēls Ričards pamudināja Kuldīgas pusmaratonā noskriet piecus kilometrus. Domāju, ka

esmu diezgan spējīgs, taču vienā brīdī sapratu, ka tomēr neesmu. Daudzi vecāki cilvēki skrēja man garām kā stāvošam. Kad finišēju, sapratu: kaut kas jādara. Mani pat pierunāja braukt uz Prāgas pusmaratonu.

Arī jaunākais dēls Edvards ir sportisks, meitas Rēzijas draugs ir profesionālais riteņbraucējs Kristis Neilands. Mums apkārt daudz sportistu. Man gluži vienkārši nav varianta nespertot,” viņš nosmej. Un piebilst: „Es ar riteņbraukšanu nobraucu vairāk nekā sieva Evita ar auto.”

KRĪZE – VIENA PĒC OTRAS

Biznesā dažādi pārbaudījumi nākot ik pa laikam. „Pēdējā laikā viena krīze nāk pēc otras, un bankas ir ļoti piesardzīgas. Tikai tāpēc, ka esam sens un stabils uzņēmums, varam saņemt finansējumu. Papildus rakstām projektus un cenšamies iegūt Eiropas fondu līdzekļus,” stāsta Ģirts. Pagājušajā gadā vēl pirms kovida paspēts ieguldīt lielu naudu – ap miljonu eiro. „Modernizējam ražotni un, pateicoties tam, spējām nedaudz samazināt darbaspēku. Šodien pie mums strādā vairāk nekā 70 cilvēku, savulaik ir bijuši pat 140. Bet ražošanas apjoms un apgrozījums tagad pieaudzis pat divreiz.

Kādreiz bija moderni teikt, ka veiksmīgs un labs uzņēmums ir tas, kas nodarbina daudz cilvēku. Mūsdienās konkurētspējīgs patiesībā ir tas, kurš ar mazākiem cilvēkresursiem spēj saražot izmaksās lētāku, taču labāku un dārgāk pārdodamu preci.”

Šis laiks neesot viegls: „*Bar-daku* izjutām jau pagājušā gada otrajā pusē, kad sāka celties kokmateriālu cena. Tas vēl nebija saistīts ar kovidu, taču, tā kā strādājam ar Ķīnu, decembrī izjutām arī vīrusa ietekmi. Tad vēl cerējām, ka līdz Eiropai tas neatnāks. Februāra beigās un martā juceklis sākās arī Eiropā. Neviens neko vairs nevēlējās pirkt, maksāt un pat nepieņēma saražoto kravu. Lai noturētu ražošanas apjomu, bijām spiesti ražot ļoti specifiskas sagataves.”

Tikai augustā ienākuši labi pasūtījumi, un uz brīdi licies, ka viss norimis. Taču sajukums sācies atkal, jo iestājies apaļkoku deficīts un neadekvāts cenu kāpums: „Pasaulē krities pieprasījums pēc papīrmalkas, kas ir viens no mežizstrādes produktiem. Līdz ar to neviens nevēlas mežus cirst, jo papīrmalku nav, kur realizēt. Tomēr, ja cērt, tad, lai ieguvumu izlīdzinātu, cenu ceļ tieši resnajam apaļkokam,

un tas mums ir ļoti neizdevīgi.” Uzņēmējs ir pārliecināts, ka arī šie apstākļi tiks pārdzīvoti. Šogad ražošanas apjoms nav samazinājies un, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pat pieaudzis. Eksportēts tiek uz Ķīnu un daudzām valstīm Eiropā, tostarp Skandināvijā, tāpēc, ja kādu valsti aizslēdz, tiek meklētas alternatīvas. „Gadu gaitā iegūtie klienti jau iepazīti ne tikai pa telefonu, bet arī personīgi. Tas rada savstarpēju uzticību. Ja kļūst auksti, deķis pavēlās uz vienu pusi, bet gultā jau vienalga paliks,” smejas Ģirts.

KATRAM SAVA NIŠĀ

Pēdējos gados no ražošanā pārpalikušajam skaidām tiek ražotas briketes: „Pārdodam vietējā tirgū. Cilvēki arvien mazāk kurina ar malku, un klientu loks katru gadu aug. Kādreiz 20% palika vietējam tirgum un 80% tika eksportēti, bet tagad ir otrādi.”

Ģirts novērojis, ka ir divu tipu pircēji: tie, kas briketes iepērk jau vasarā, un tie, kas ziemā. Starp sezonām pieprasījuma tikpat kā neesot.

Lai gan apkārtnē ir daudzi kokapstrādes uzņēmumi, katrs specializējas: „20 gadus atpakaļ visi ražojām taras dēļus vai būvmateriālus, bet tagad konkurence salikusi visu pa plauktiņiem. Tas dod iespēju katram savā specializācijā būt labākajam. Ja visi darītu vienu, tad neviens uz priekšu netiktu.”

Šo posmu izmanto daudzi, jo tas ir taisnākais ceļš no Kuldīgas uz Paduri. Tie, kas nevēlas braukt pa Padures aleju, kas ir šaura, un nejūtas tik pārliecināti, vienmēr izvēlas šo ceļu. Tāpēc ir svarīgi to sataisīt. Ja būs labvēlīgi laika apstākļi, darbu plānots pabeigt jau šogad. Ja ne, tad virskārtu uzbērs pavasarī. Rudens ir silts – tas ir labi.”

Tiek atjaunoti 0,77 km, no kuriem 0,5 km ir posms Veckuldīga–Padures darbnīcas, bet 0,27 km – Keramikas pagalma caurbrauktuve. Pēc apauguma noņemšanas izlabots profils, piebērtas ceļa nomales, un virsmai tiks uzbērtas granīta šķembas. Kopējās izmaksas – 29 153 eiro. Objektā strādā SIA *Saldus ceļinieks*.

Pagasta pārvaldes arhīva foto

Ceļa posms Veckuldīga–Padures darbnīcas bija ļoti nolietojies, asfalts saplaisājis. Remontdarbu laikā šīs problēmas tiek novērstas.

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

APTAUJA

Kāda bijusi jūsu pieredze ar cittautiešiem?

Aivis Siliis, celtnieks:
– Man viņi neko nedara, un nav bijusi īsti saskarsme te, Latvijā. Pats ilgus gadus nodzīvoju Norvēģijā, ar vietējiem sastrādājos diendienā. Par norvēģiem varu teikt, ka viņi ir diezgan atsaucīgi un pozitīvi. Tagad dzīvoju Saldū, un tur mums ar cittautiešiem īsti nav nekādas komunikācijas, viens otram dzīvot netraucējam.

Gunta Šile, pensionāre:
– Man ir tikai pozitīva pieredze: nekad nav bijuši nekādi kašķi vai strīdi. Mēs tak esam dzimuši PSRS laikos un ar cittautiešiem esam saraduši būt kopā. Kaimiņos ir dzīvojuši gan lietuvieši, gan ukraiņi, gan krievi – visi ir atsaucīgi un sirsniņi kā savējie.

Ar kultūras atšķirībām arī nekādas problēmas nav bijušas. Nēģeri pie manis nav bijuši – ar viņiem nezinu, kā būtu. Bet kādus septiņus kilometrus tālāk jaunās ģimenes ir izveidojušas ar krāsainās rases pārstāvjiem, un mazie mulatiņi jau skraida. Man ar viņiem nekādu problēmu nav, domāju, ka viņiem ar mums arī ne, jo visi tak esam draudzīgi.

Andris Guļaško, skolnieks:
– Pa lielam nekāda pieredze nav bijusi, jo skolā mums tikai latvieši mācās. Nav bijusi negatīva saskarsme pat Rīgā. Ir bijušas reizes, kad uz ielas pienāk kāds krievvalodīgais, kurš prasa palīdzību, un, tā kā es krieviski runāt nedaudz māku, tad varu palīdzēt. Angļu valodu gan vispār neprotu.

Esmu daudzas reizes bijis Igaunijā, bet tur ir sajūta, ka visi savējie, vienīgi nesaprotu, ko runā. Man nebūtu nekas pretī, ja Kuldīgā parādītos arvien vairāk citu kultūru, – lai ir!

Leons Gansons, pensionārs:
– Visas savas dzīves laikā esmu bijis pārsvarā starp latviešiem. Pazinu dažus čigānus, bet tie jau visi sen miruši. Ar viņiem man attiecības bija ļoti labas. Kuldīgā kādu laiku bija pilns ar čigāniem, bet nu jau diezgan maz palikuši, jo aizbraukuši uz Angliju strādāt ar visām ģimenēm. Tur viņi saņem sociālos pabalstus par bērniem, un dzīve tur ir daudz labāka. Te viņiem ar to darbu švaki. Ja kāds pats negrib strādāt, tad arī darbu neviens nedod. Krievu valodu te faktiski nedzird. Es jau tāds miermīlīgs esmu – uz kašķi pats nekad neeju, labāk pastāvu klusu un problēmu nokārtoju mierīgā ceļā. Tas jau no cilvēka atkarīgs, ne no tautības.

Inga Zauermane, projektu vadītāja:
– Man ir diezgan liela pieredze. Strādāju starptautiskos projektos, tāpēc tā ir mana ikdiena – komunicēt ar cittautiešiem. Zviedri ir ļoti noslēgti, viņi komunicē tikai savā starpā, un, lai spētu sākt sadarboties, viņiem tevi jāpieņem kā savējo. Lietuviešiem ļoti daudz nozīmē subordinācija: ja priekšnieks ko pateicis, tad tā noteikti arī jādara. Mēs, latvieši, varbūt neesam tik paklausīgi. Krievi man šķiet skajāki par mums, bet kopumā ļoti atsaucīgi – pieredze tikai pozitīva. Mums no cittautiešiem ir, ko mācīties, jo sēdēt savā istabā un ārā neko neredzēt arī nav labi. Ja mums nav iespējas kaut kur aizbraukt, tad vismaz kāds cits pie mums atbrauc un atved savu vēsmu. Mums dota iespēja redzēt, kādi viņi ir, ko viņi dara citādāk, un mācīties.

Vineta Alute, pašnodarbinātā:
– Es esmu ilgus gadus dzīvojuši Anglijā. Kā tu pats pret citiem izturies, tā arī viņi pret tevi, tāpēc man problēmu un sliktas pieredzes nekad nav bijis. Cilvēki ir dažādi, rases un tautības arī, bet tas nav noteicošais, un to vienkārši vajag pieņemt. Latvijā saskarsme īsti nav bijusi – visapkārt tikai latvieši. Krievu valodu Kuldīgā esmu dzirdējusi ļoti maz, bet Ventspilī gan daudz.

Kultūru dialogs Latvijā. Vai tāds veidojas?

Kā Latvijā, īpaši Kurzemē, saprotamies ar mazākumtautībām? Cik daudz vēlamies tās integrēt vai asimilēt? Un cik droši par savas identitātes saglabāšanu ir mazākumtautību pārstāvji Latvijā? Tie ir jautājumi, uz kuriem meklējam atbildes.

Integrācija – metāls, ko ķermenis negrib pieņemt

„Droši sauciet mani par čigānu! Ja kāds ieblīst, sakiet, ka es atļāvu. Neviens čigāns, tā nosaukts, neraģēs neadekvāti – tās ir muļķības un farsss,” tā saka ANDRIS TERTATS, psiholoģijas maģistrs, kā pats saka – neatkarīgs pētnieks un publicists čigānoloģija.

Lai gan vebināram *Romu izpaušmju dažādība romoloģijas ieskatā*, ko viņš vadīja no Londonas un ko rīkoja Kurzemes NVO centrs, klausītāju nebija daudz, katrs uzdeva jautājumus un saņēma atbildes.

Kas tad interesē latviešus, runājot par čigāniem? Vispirms tas, kā šīs tautības cilvēkus dēvēt politikorekti, arī tas, kā cilvēks, kurš audzis nabadzībā, ir spējis atrast spēkus, lai mācītos pats un palīdzētu ne tikai tautiešiem, bet arī pārējiem cilvēkiem Latvijā, Anglijā un citur pasaulē. Arī par to, kā šeit un citur čigāni jūtas, ko vēlas viņi paši.

NO DEFEKTA PAR EFEKTU

„Par sevi varu teikt, ka esmu izaudzis uz mēslu čupas. Antisanitāros apstākļos gan čigāniskā, gan latviskā vidē,” tā Andris atceras bērnību, jautāts, kā meklējis un atradis izglītības ceļu.

„Šī pieredze man transformējusies psiholoģiskās izpaušmēs: kā identitātes apjukums, identitātes krīze, kā problēmas ar vecākiem. Juridiski man bija gan tēvs, gan māte, gan patēvs, gan pamāte. Kad augu, bērni bija ļoti nežēlīgi. Mana ādas krāsa atšķīrās. Var teikt, ka mani apbija un pazemoja gan fiziski, gan emocionāli. Esmu sists, apsaukāts par čurku, melno čigānu. Bija tādi skolotāji, kas mani ļoti aizstāvēja, bet bija arī citādi. Ģimenes sistēma bija bojāta – tāda neatšķīrēja. Pakāpeniski, ne tik daudz gudrības vai intelektuālisma, bet tīri rakstura mērķtiecības dēļ sapratu, ka defekts jāpārverš par efektu. Klasē

biņām 40 bērnu. No visiem augstāko izglītību ieguvām trīs. No tiem trijiem maģistra grāds ir tikai man. Biju sociāli nevienlīdzīgā pozīcijā, izsitoties cauri tikai ar savu stūrgalvību.”

VIEDOKĻI

Cik nozīmīgs ir dažādu kultūru dialogs? Kā pie mums tas veidojas?

Visi esam sabiedrības daļa

• **Rīta Rozentāle**, Liepājas poļu biedrības pārstāve:

– Liepājā poļu biedrība ir vairāk nekā 30 gadu. Esmu poliete, Liepājā dzimusi un augusi. Cilvēkiem, kuri dzīvo vienā mājā, ir jārūnā vienā valodā un jāskatās vienā virzienā. Dialogam ir jābūt, jo arī mazākumtautībām svarīgi saglabāt savu mantojumu. Dienmēl biedrībā visi cilvēki jau ir nopietnos senioru gados. Liepājas poļiem aktīvākais laiks palicis pagātnē. Mūsu šeit ir 1,3%, bet ne visi grib aīstēt savu tautību. Zinu daudzus poļus, kuri aktīvītātēs neiesaistās. Latvijā gan nevienam nekas nav aizliegts. Bija laiks, kad nevalstiskās organizācijas mani bija izvirzījušas par savu pārstāvi pašvaldībā. Organizācijas pazīst mani, es pārzinu tās. Mums ir krievu, ukraiņu, daudznaacionālas. Bet pārsvarā mājās, savā virtuvē, tu esi tas, kas esi un gribi būt; kad izej sabiedrībā, tu esi šīs sabiedrības loceklis.

Psiholoģijas maģistrs Andris Tertats pērn, uzstājoties romu konferencē Pakistānā.

tagad. Ja kļūdiņies vakar, tas nenozīmē, ka kļūdiņies arī šodien. Kvalitatē pierāda, vai esi spējīgs izdzīvot tajā vidē un apstākļos, kuros atrodiies.

Bāzes lietas ir iztika. Čigāniem nav raksturīgi, piemēram, bērnuš atdot bāreņu namā – tas ir ārpus čigānu kultūras rāmjiem. Ja tu spēj sociāli psiholoģiski izdzīvot, neesi nodevis apkārtējos un tuviniekus, tad tu esi izpildījis kvalitātes rādītājus, kaut vai esi nabadzīgs, vakar iznācis no cieta, vai palicis bez pajumtes, jo neesi gadiem maksājis īri. Bet tu esi sevī atradis iekšējos resursus, saglabājot gaišu saprātu, pašcieņu, neesi kritis

vēl zemāk, un tu virzies uz priekšu. Ja tu neatgriezies cieta, neej izsist mājas saimniekam logus, tu proti sevi kontrolēt – tā ir tava dzīves kvalitāte. Protams, katram tā ir sava.”

LIKUMSAKARĪBAS LĪDZĪGAS

„Daudzas likumsakarības ir ļoti līdzīgas visur. Visas pasaules čigānus vieno gan pārdzīvotais, gan pieņēmumi. Tas ir 8. aprīlis – Starptautiskā romu diena, sociāli degradēto statusu, holokausta, romofobija. Bieži piemin dzīpsī stilu: tu uzvedies kā čigāns, gērbies kā čigāns. Šādas frāzes ir gan romu, gan neromu vidē. Caur joku vai

nopietni. Vēl runā par čigānu dvēseli, un ir arī mudinājums: „Mosties, roma! Atver acis, skaties apkārt, kas notiek!” Nedrīkst slēgties, jāmaina kultūra, jāpieņem inovācijas. Dienmēl esmu saskāries ar to, ka sarežģīti izveidot komunikāciju ar pašiem romiem, īpaši jaunajiem, jo viņi vai nu nesaprot notiekošo, vai izvairās,” secinājis Andris.

Tajās likumsakarībās, kas attiecināmas uz čigāniem, esot līdzības ar vēsturiskiem pieņēmumiem par melnādainajiem cilvēkiem: nabadzība, izolētība, rasisms, verdzība, mazizglītība.

Romu karogs.

”

„Lietainā laikā visi esam vienādi. Neatkarīgi no tautības, dzimuma, seksuālās orientācijas, reliģijas. Visi esam cilvēki – visi izmirstam.”

KO DARĪT?

Psihologs pārliecināts, ka 70% Latvijas čigānu dzīvo sliktos apstākļos un viņiem būtu vajadzīga psiholoģiska palīdzība, bet visi nav gatavi to pieņemt. „Pašiem romiem ģimenē vērtēšanas kritērijs ir spēja izdzīvot tajā vidē, kurā viņi atrodas,” uzskata Andris.

Par tautiešiem viņš pārliecināts, ka vārds *integrācija* nedarbojas – tas ir devalvējis: „Dažādos integrācijas projektos Latvijā iztērēti miljoni, iegūstot nulles efektu. Arī pasaulē ir līdzīgi. Integrēt nozīmē iekļaut dzīvesziņā, kultūrā, politikā. Tas ir līdzīgi, kā pēc kājas operācijas traumatologi skatās, vai metāls, kas patiesi ir dārgs, iekļausies ķermenī. Bet bieži tas ar ķermeni nesadraudzējas, un sākas medicīniskas komplikācijas. Arī attiecībā uz čigāniem tas metāls nedarbojas. Rodas jautājums: „Vai integrācija ir asimilācija? Tā ir psiholoģiska sevis pārvarēšana, iešana pret sevi, ego bojāšana. Šis ir agresīvs salīdzinājums, bet savā ziņā integrācija ir paškaitniecība.

Nujorkā redzēju, ka jamaikieši, indieši, baltie cilvēki ir ārpkārtīgi garlaicīgi. Viņi runā vienu un to pašu. Londonā vēroju, ka apkārt ir cilvēki dažādos tautas tērpos. Līdzās jaunietis, kurš klausās pakistāņu hiphopu, un indiešis, kurš klausās savu deju mūziku. Tur darbojas multikulturālisma jēdziens. Kad runājam ar latviešiem pasaulē, visi saka, ka svarīgi saglabāt identitāti.

Daudzās konferencēs esmu dzirdējis etnisko minoritāšu kļedzianu pēc palīdzības – atziņu, ka viņi tiek ignorēti, ar viņiem nerēķinās. Valstis uzspiež vai liek darīt to, kas nav pa prātam pašiem čigāniem. Viņi sāk izjust svešķermenisko metālu – lai arī dārgu, bet nepatīkamu. Sākas negācijas, paškaitniecība, tautību konflikti, padziļinās stereotipi. Vairāk vajag runāt ar pašiem čigāniem. Pārāk stērils nav saskaņā ar čigānu – dabas bērnu.”

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par materiāla saturu atbild laikraksts *Kurzemnieks*.

Latvija jau izsenis ir daudz tautību apdzīvota.

- Pēc 1897. gada tautas skaitīšanas datiem toreizējā Latvijas teritorijā dzīvoja 1,929 miljoni cilvēku, no kuriem 1,318 miljoni jeb 68% bija latvieši. Otrā lielākā etniskā kopība – krievi (12%), trešā – ebreji (7,4%). Nozīmīgs bija arī vāciešu un poļu īpatsvars (6,2 un 3,4%).
- Pēc valstiskās neatkarības iegūšanas latviešu skaits bija manāmi sarucis, taču bija tendence palielināties: 1,16 miljoni 1920. gadā un gandrīz 1,5 miljoni 30. gadu beigās.
- Pēc Otrā pasaules kara latviešu īpatsvars bija visai augsts – pārsniedza 80%. Bet ļoti lielās austrumslāvu ieceļošanas, kā arī viņu lielā dabiskā pieauguma dēļ krievu, baltkrievu un ukraiņu skaits 1959. gadā salīdzinājumā ar 1935. gadu bija pieaudzis 3,3 reizes, līdz 1989. gadam jau 5,7 reizes. Latviešu īpatsvars nokritās līdz 62% 1959. gadā un 52% padomju okupācijas beigās. Toties austrumslāvu skaits pieauga līdz 31% 1959. gadā un 42% 1989. gadā. Rīgā 1989. gadā latviešu bija vien 36,5%, kamēr krievu, baltkrievu un ukraiņu – 57%.
- Neatkarības gados latviešu īpatsvars pieaudzis visur. Vislatviskākā ir Vidzeme (2016. gadā 87%), tad Kurzeme (76%), Pierīga (72%), Zemgale (71%), toties ļoti maz latviešu ir Latgalē un Rīgā (katrā 46%).

/No Nacionālās enciklopēdijas/

Latviešu un lielāko minoritāšu skaita dinamika 1989.–2016. gadā (gada sākumā, tūkst. cilvēku)

Tautība	1989.	2000.	2016.	2016. g. pret 1989. g.	tūkst.	%
Latvieši	1387,8	1370,7	1216,4	-171,4	87,6	
Krievi	905,5	703,2	504,4	-401,1	55,7	
Baltkrievi	119,7	97,2	66,0	-53,7	55,1	
Ukraiņi	92,1	63,6	44,6	-47,5	48,4	
Poļi	60,4	59,5	41,5	-18,9	68,7	
Lietuvieši	34,6	33,4	23,9	-10,7	69,1	
Čigāni	7,0	8,2	5,3	-1,7	75,7	
Ebreji	22,9	10,4	5,0	-17,9	21,8	
Vācieši	3,8	3,5	2,6	-1,2	68,4	
Igaunji	3,3	2,7	1,8	-1,5	54,5	
Citas tautības un neizvēlēta tautība	29,5	25,9	57,5	+28,0	195	

/Centrālās statistikas pārvaldes ziņas/

Dažādība ir vērtība

• **Maija Jankovska**, Kurzemes NVO centra valdes locekle:

– Uzskatu, ka kultūru dažādība ir vērtība. Jā, latviskā kultūra ir skaista, un taisnība, ka Latvija ir vienīgā valsts pasaulē, kur tam visam zelt un plaukt, kā arī tikt sargātam. Bet vienlaikus mums ir tādas sabiedrības grupas, kurām jālaul justies šeit iedērgā. Esmu runājusi ar daudziem, kuriem ir identitātes krīze: viņi nav etniskie latvieši, tādēļ nejutās piederīgi Latvijai, bet arī kādai citai vietai ne. Mazākumtautību organizācijas ir brīnumainas saliņas, kas kopj tradīcijas, savu kultūru, bet pēc mūsu centra pieredzes no nelatviešiem tā ir Latvijai vislojālākā sabiedrības daļa. Tāpēc ir

svarīgi tās atbalstīt, un Kultūras ministrija cenšas to darīt. Skumjā lieta: gana daudz organizāciju biedru ir gados veci. Jaunā paaudzē integrējusies latviešu sabiedrībā, neredzot jēgu savu etnisko kultūru kopt. Manuprāt, tomēr ir skaisti, ka mums ir vietējā krievu, poļu, lietuviešu un cita kultūra. Redzu arī latviešu pretestību. Man no mazākumtautību organizācijām atstāstīti arī skumji gadījumi. Īpaši problēmas ir ar latviešu attieksmi pret krievu biedrībām. Gribētos gan, lai mēs būtu garā lielāki un stiprāki: ja arī iepriekš kāds kāpis mums uz galvas, nevaizdētu atbildēt ar tūdu pašu taktiku. Jābūt gatavam pieņemt citus, vienlaikus pašiem turot lepmi paceltu galvu.

Jādara, bet ne ķeksīša dēļ

• **Tamāra Svirbuta**, Saldus slāvu biedrības *Živica* pārstāve:

– Slāvu biedrības apvienojas krievi, ukraiņi, baltkrievi, poļi, bulgāri. Kurzemē – vismaz Saldū, Kuldīgā un Talsos – slāvu nav daudz. Pārsvarā viņi dzīvo Liepājā un Ventspilī. *Živica* esam desmit biedru, kas maksā biedru naudu. Bet ir daudzi aktīvisti, kuri vienmēr palīdz kaut ko organizēt un atbalsta, uz viņiem var paļauties. Daudzi no mums jau tā integrējušies, ka tautībai sabiedrībā neviens nepievērs uzmanību. Vienlaikus varam brīvi darboties. Pašvaldība par velti iedevusi vietu pilsētas centrā, kur varam sanākt, mēģināt. Rakstām projektus gan pašvaldībai, gan Kurzemes NVO centram. Ne es, ne mana ģimene vai biedrības biedri Latvijā nejutās sveši. Tomēr starpkultūru dialogs obligāti ir vajadzīgs. Turklāt – ne jau ķeksīša dēļ. Ja cilvēki viens otru labāk pazīst, viņiem veidojas labāka attieksme:

Jādara, bet ne ķeksīša dēļ

• **Tamāra Svirbuta**, Saldus slāvu biedrības *Živica* pārstāve:

– Slāvu biedrības apvienojas krievi, ukraiņi, baltkrievi, poļi, bulgāri. Kurzemē – vismaz Saldū, Kuldīgā un Talsos – slāvu nav daudz. Pārsvarā viņi dzīvo Liepājā un Ventspilī. *Živica* esam desmit biedru, kas maksā biedru naudu. Bet ir daudzi aktīvisti, kuri vienmēr palīdz kaut ko organizēt un atbalsta, uz viņiem var paļauties. Daudzi no mums jau tā integrējušies, ka tautībai sabiedrībā neviens nepievērs uzmanību. Vienlaikus varam brīvi darboties. Pašvaldība par velti iedevusi vietu pilsētas centrā, kur varam sanākt, mēģināt. Rakstām projektus gan pašvaldībai, gan Kurzemes NVO centram. Ne es, ne mana ģimene vai biedrības biedri Latvijā nejutās sveši. Tomēr starpkultūru dialogs obligāti ir vajadzīgs. Turklāt – ne jau ķeksīša dēļ. Ja cilvēki viens otru labāk pazīst, viņiem veidojas labāka attieksme:

Kā ieziemot inventāru

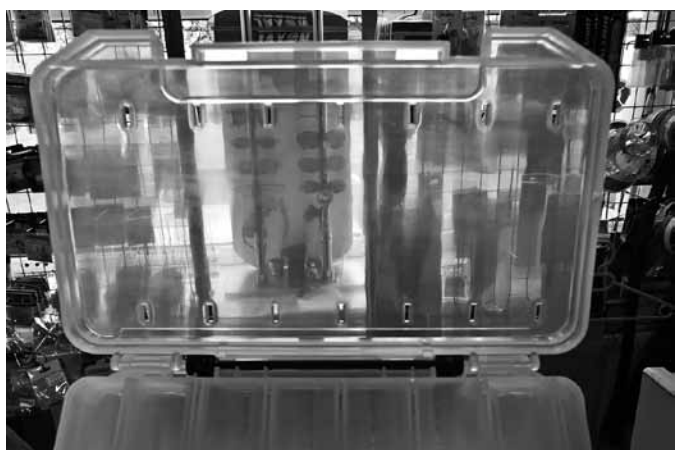
Arī zivju piebarojamā pārtika jāieziemo, jo reti kurš makšķernieks vēlēšies ieraudzīt, ka pa ziemu viņa krājumus izēduši grauzēji.

Spolēm jāpievērš vislielākā uzmanība. Pirms ziemas tās jāiztira un jāsaēļo, lai, sākoties jaunajai sezonai, tās būtu kārtībā.

Kā pārbaudīt, vai makšķeres gredzeni ir labi? Ņem talkā sieviešu izsektes un izvelk cauri, lai redzētu, vai tie ir gludi.

Ja vēlies, lai māneklī kalpotu ilgāk, tie jāuzglabā kastē ar ventilāciju – lai mitrums slēgtā telpā nevis saēd āķus, bet izgaro.

Pēdējos gados ziemas Latvijā ir teju bez sniega, bez sala, un tas nozīmē, ka makšķerēt var cauru gadu. Bet ir arī tādi copmaņi, kuri parastās makšķeres uz laiku noliek malā jeb ieziemo. Kā tas izdarāms pareizi, stāsta Kuldīgas makšķerēšanas piederumu veikala īpašnieks Adriāns Žerebcovs.

AIZKRĀSNĒ NELIEC!

Lielākajai daļai mūsdienu makšķeru ir oglekļa piemaisījums materiālā, no kā tās ražo, sevišķi spinningiem. Šiem kātiem neko vairāk neizdarīt kā noslaucīt ar mitru lupatiņu. Makšķerkātus nevajadzētu likt aizkrāsnē, jo siltums tiem nepatīk. Labāk turēt pieliekamajā vai pat šķūnītī. Jā, ja pēkšņi uznāks liels sals, makšķere kļūs neizturīgāka, bet, kad kļūs siltāk, izturība atgriezīsies, jo lielākoties mūsdienu kāti ražoti no sajaukuma, proti, oglekļa un stikšķiedras. Spelgoni tāpat spinningot nedosies.

RIŅĶI

Caur makšķeres riņķiem vijas aukla, un arī tie pakļauti vides iedarbībai. Gredzenu metāla riņķos ražotāji pārklāj ar vairākām lakas kārtām, un ar laiku tas var sākt plaisāt – veidojas ar aci nesaskatāma spurainība. Ja tā, tad aukla tiks bojāta, tā zaudēs izturību.

Kā pēc sezonas pārbaudīt, vai nav laiks riņķus mainīt? Vienkārši. Veikalā nopērkam plānās, sintētiskās sieviešu izsektes un vienu velkam cauri visiem riņķiem. Kad tas izdarīts, zeķi uzvelkam uz rokas un skatāmies, vai nav izraustīti diegi, vai nav caurumu. Ja ir, tad kāds riņķis ir ar defektu. Ņemam otru zeķi un tāpat pārbaudām katru gredzenu. Izvelkam cauri vienam, apskatām zeķi. Ja plēsumu nav, pārbaudām nākamo, līdz atradīsim beigto. Šo detaļu var mēģināt nomainīt arī mājās, bet labāk to uzticēt zinošam meistaram.

AUKLAS

Lielākā daļa spinningotāju šajos laikos izmanto pītās auklas, kas ir gana lokanas un kam īpaša ieziemošana nav nepieciešama. Bet pirms tam, kad noliekat plauktā, der appūst ar speciālu makšķerauklu lubrikantu. Tas palīdzēs viskozitātei – aukla nezaudēs lokanību, labāk slidēs. No spoles kasetes nost nav jātin – pietiks, ja lubrikants tiks uzpūsts tāpat. Vēl var auklu pārtīt uz otru pusi. To daudzi dara ar domu, lai visu laiku neizmantotu vienu un to pašu posmu, proti, tā makšķerauklu var izmantot vairākas sezonas.

Arī tādai auklai, ko var uzskatīt par naftas izstrādājumu, nepatīk karstums, tāpēc labāk uzglabāt tur, kur temperatūra ir vienmērīga, jo sevišķi monofilās jeb parastās, kas paredzētas vienai sezonai. Garāža vai šķūnītis būs gana laba uzglabāšanas vieta, bet jāatceras par grauzējiem, kam patīk pagrauzt gan auklas, gan makšķerkātu korķa pārklājumu. Vislabāk visu iekarināt pie griestiem.

FĪDERI JEB GRUNTSMAKŠĶERES

Šīm makšķerēm uzmanība jāpievērš tām vietām, kurās posmi tiek sasprausti kopā. Ja ir teleskopiskā makšķere, tad vietai, kurā posmi savienojas. Tie jāattīra no smiltīm. Noņem spoles un savienojuma vietas kārtīgi noskalo. Smiltis visvairāk bojā uz kāta uzklāto laku. Ja tās nav notīrītas, laka tiek nobērta, un tās vietas jau var uzskatīt par potenciālu lūzuma vietām. Ikvienam makšķerniekam zināms, ka šādai vides iedarbībai visvairāk pakļauti tie kāti, ar kuriem makšķerē jūrā. Tie būtu jāmazgā pēc katras copes, bet – būsim godīgi – tā rīkojas reti kurš.

Un, protams, nevajag aizmirst par āķu un barotavu

nozāvēšanu. Reti kurš būs pricīgs ieraudzīt, ka āķi pārklājušies ar rūsū.

SPOLES

Liels un smags temats. Tās ir neatņemamas makšķeres sastāvdaļas, ko var iedalīt divās kategorijās – ar un bez blīvslēgiem, kas palīdz spoles mehānismu pasargāt gan no ūdens, gan smiltīm. Ja spolei nav blīvslēga, pastāv risks, ka smiltis, dubļi un pārējie sūkumi, kas nokļūst spolē, ātri vien nodeldēs tur zobratus, sabojās guļņus. Aizvien vairāk ražotāju sāk izmantot zobratus, kas izgatavoti no labas plastmasas. Vecā kaluma makšķerniekiem tas nav pieņemami, bet tādi ir daudz izturīgāki pret nodilšanu. Kā saka Adriāns: „Nekad neesmu redzējis nevienu tādu salūzušu. Līdz šim lielākoties izmantoja alumīnija zobratus, bet tos smiltis un dubļi saēda ļoti ātri. Ja vēl spole ir bez blīvslēga, tad vispār. Bet gribi vai negribi – visas spoles ik pa laikam jāsaēļo. Ir speciālas smērvielas: gan šķidras, gan smērējamas.

Ja runājam par zobratiem paredzētajām smērvielām, daļa zobratus sasmērē ļoti labi, bet tās nav paredzētas mūsu klimatam. Kāpēc? Ja uznāk auksts laiks, tās kļūst cietas un spoles rokturi vairs nevar pagriezt. Vai smērs būs piemērots, jāprasa pārdevējam, jo ražotāji uz iepakojuma nenorāda darbības temperatūru. Ja nu iesmērēts neatbilstošs eļļošanas materiāls, skrūvē spoli vaļā un mazgā smērvielu laukā! Nekas traks nenotiks, ja vien pāri nepalikts kāda detaļa. Tad gan ir *auzas*. Tātad pirms ziemas spoli vajag atskrūvēt, iztīrīt, saēļot, un to tiešām labāk darīt vēlā rudenī. Pastāv risks, ka pa ziemu mitrums savu ļauno darbu jau būs padarījis – viss būs korodējies, un pavasarī nāksies secināt, ka spole jāmet laukā.”

Spoles ar blīvslēgiem būs cenu kategorijā virs simt eiro. Blīvslēgi pasargā mehānismu gan no svešķermeņu iekļūšanas, gan smērvielas izkļūšanas laukā. Tās kalpo ilgāk, labāk un mazāk ir jāapkopj.

MĀNEKĻI

Iespējams, kādam liksies, ka tiem nekas vairāk nav jādara, kā jāieliek kastē un jānoliek plauktā. Jā, tā var rīkoties, bet pavasarī nebrīnieties, ja visi āķi būs sarūsējuši. Arī vizuļi, vobleri, parastie āķi. Lielākā kļūda, ko makšķernieki pieļauj: sezonas beigās viss tiek samests parastā kastītē. Uzglabāšanas kastei jābūt tādai, kurā ir ventilācija – lai vēdinās, lai žūst. Vislabāk katru mānekli pirms likšanas kastē noslaucīt. Mākslīgo ēsmu, izņemot no silikona ražoto, var glabāt arī siltumā – tai nekas nenotiks. Cietos māneklus pat būtu labi pēc katras copes pavasarī vai rudenī uzlikt uz siltiem radiatoriem un nožāvēt.

ZIVJU BARĪBA

Šis temats kādam var likties smieklīgs, bet, ja mājās ir pārpalikumi no zivju iebarošanai paredzētā, arī tie jāieziemo. Nē, nav jāmazgā vai jāžāvē – pietiks ar to, ja barība tiks salikta vai nu kastēs, vai maisiņos, ko pakarina pie griestiem, jo dažāda izmēra grauzēji labprāt pagrauzīs ne vien jau minēto makšķeres korķa pārklājumu, bet arī zivju barību.

Alberta Dintera teksts un foto

Skola, kas iedod dzīvei pamatu

„Mācības šogad ļoti ietekmē kovida situācija, tāpēc sesijas rezultāti ir ļoti dažādi,” saka Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma direktore Dace Cine. Oktobrī notika gala eksāmeni astoņās programmās, un skolu beidza 77 audzēkņi.

Daudziem šis gads bijis pārbaudījumu pilns, jo mācības notikušas ļoti atšķirīgi. Oktobrī eksāmenu kārtoja maizes un miltu ražošanas tehniķi, viesu uzņemšanas speciālisti, viesmīļi, aukles, loģistikas darbinieki, SPA speciālisti, automehāniķi un spēkratu mehāniķi. Audzēkņi rādīja, ko apguvuši pusotrā gadā.

Maizes un miltu ražošanas tehniķi eksāmena praktiskajā daļā.

Ervīns Mucenīks spēkratu mehāniķu eksāmenā pārbauda bremžu sistēmu.

Jūlija Vasiļjeva ieradusies ar meitiņu un aukles eksāmenā gatavo smilšu groziņus piecgadīgu bērnu dzimšanas dienas ballītei.

Topošā viesmīle Simona Škapare-Sīle savas prasmes rāda vērtēšanas komisijas pārstāvei Inai Krūzei.

„Es izjaucu bremžu sistēmu, noņēmu suportu, pārbaudīju bremžu klučus, konstatēju, ka defekta nav, saliku visu atpakaļ. Tas viss jāapraksta. Ar masku grūti to darīt, bet tēma zināma, jo tas ir iepriekš darīts. Teorijā gan gāja diezgan grūti.”

Audzīnātājs Andris Ābols uzraudzīja eksāmena gaitu: „Puiķis ir malači! Galvenais, lai nebaidās, bet cīnās. Šī viņiem ir interesantākā diena.”

IZAICINOŠAIS MĀCĪBU GADS

Direktore D.Cine skaidro, ka kovida ierobežojumi pusotra gada grupu mācības spēcīgi ietekmējuši – tās bijušas apgrūtinātas jau no marta vidus. Visās programmās jādarbojas praktiski, un daudz ko diemžēl nācies apgūt attālināti.

„Rezultāti ir tiešām dažādi: citur vāji, citur pat pārsteidzoši labi. Auklēm tik labi nebija bijuši nevienu gadu. Šī programma pabeigta labāk par visām – lielākajai daļai rezultāts bija desmit, dažiem deviņi. Iespējams, ļoti palīdzēja tas, ka pavasarī meitenes praktizējās uzņēmumos. Arī automehāniķiem bija teicami rezultāti. Visi pieci puiši jau strādā kā meistari un savās prakses vietās pieņemti darbā. Bija izteiktas grūtības ar spēkratu mehāniķiem, jo attālināti iemācīt remontēt traktoru, ja tas nekad nav darīts, ir ļoti grūti.

Nākamajā gadā neuzņemsim divas programmas, kas tapušas projektā *Jauniešu garantija*: bērnu aprūpe un loģistika. Projekts šogad beidzas.”

**Elisas Rudzītes
teksts un foto**

NEVAR SEVI IEDOMĀTIES CITUR

Maizes un miltu ražošanas tehniķi eksāmena praktiskajā daļā izvilka biļetes, kurās norādīts, kāds izstrādājums jāpagatavo: burgera maizītes, ķimeņu radziņi, itāļu maize fokača, tostermaize un citi. Katram bija jāzina sastāvdaļas un pagatavošanas tehnika. „Uztraukums ir vairāk par testa rakstisko daļu. Tur bija jautājumi, kā iestāties darbā, kas nepieciešams. Es strādāju jau no 16 gadu vecuma, šobrīd – bistro *Namma* pie zupām un piedevām. Man patīk strādāt ar ēdienu. Es pat nevaru iedomāties sevi citur. Nezinu, ko darītu, ja būtu jāstrādā, piemēram, dzijas veikalā,” nosmej Alise Beskrovņija.

Direktores vietniece praktiskajā darbā Astrīda Zeile uzsver, ka jauniešiem vēl daudz būs jāapgūst pašiem: „Tā jau nekad nav, ka uzreiz no skolas sola nācis audzēknis ir gatavs no A līdz Z. Parasti katrs uzņēmums tālāk izmāca un pielāgo savām vajadzībām. Skola iedod grūdienu un pamatu.”

AUKLĪTES AR PIEREDZI

Aukļu programmā eksāmenu kārtoja deviņas meitenes. Skolotāja Anita Bērziņa stāsta, ka praktiskajā daļā audzēknes izvilkušas katra savu tēmu: „Kādai ir dzimšanas dienas ballīte, pasaku pēcpusdiena vai cits pasākums. Jāpadomā, kādu pasaku bērniem stāstītu, jāpagatavo neliela rotaļlieta un atbilstošs ēdiens. Eksāmenā piedalās arī divas māmiņas, kurām līdzī ir mazulīši. Arī citām ir bērni, tāpēc ir jau pieredze.”

Audzīnātāja Katrīna Spulenicce-Aišpūre: „Īpašs prieks par trim meitenēm, kuras jau strādā Kuldīgas bērnudārzos, un divām, kurām mācību laikā piedzima mazulis, bet tas netraucēja pabeigt ar ļoti labām sekmēm.”

APZINĪGIE VIESMĪĻI

Vērtēšanas komisijas priekšsēde Ina Krūze viesmīļu eksāmena praktiskajā daļā iejutās restorāna viesnīgas lomā: „Šī daļa sastāv no trīs uzdevumiem. Sākumā jāuz-

klāj minimālais galda klājums divām personām, viesis jāsaugā un jāapsēdina, jāpasniedz ēdienkarte, jāapkalpo un jāsarunājas, jāsaugāto rēķins. Otrais uzdevums ir augļu plate atbilstošā tehnikā, pēdējais – karstā dzēriena pasniegšana.

Astoņi audzēkņi eksāmenu liek klātienē, divi atrodas ārpusē un dara to tiešsaistē. Es vērtēju tehniku, kādā tiek apkalpots, un domāju, ka audzēkņi ir sagatavoti ļoti labi. Spriežot arī pēc testa rezultātiem, rādītāji ir augsti. Man tiešām milzīgs prieks.”

Audzēkne Simona Škapare-Sīle atzīst, ka praktiskā daļa radījusi uztraukumu: „Šis tas jau aizmirstas, jo ikdienā šādi neapkalpoju. Strādāju *Stendera* picērijā, bet tur ir cita veida klientu serviss. Par teorētisko daļu gan īpaši nesatraucos.” Audzīnātāja Ieva Misāne par skolēniem piecājas: „Viņiem veicas ļoti labi. Man patīk, ka viņi ir tik apzinīgi, un tas šajos laikos ir retums. Varu teikt tikai vislabākos vārdus. Žēl šķirties.”

TAPS CENTRALIZĒTIE EKŠĀMENI

Vērtēšanas komisijas pārstāvis, SIA *Intrac Latvija* tehniskais direktors Andrejs Stoļarovs vēroja smago spēkratu mehāniķu eksāmenu: „Rakstiskajā daļā ir divas daļas – vienā tests, otrā jāatbild uz padziļinātiem jautājumiem par dažādu sistēmu uzbūvi un darbības principiem. Aptverts viss no pamatzināšanām līdz spēkratu diagnostikai, uzbūvei, darbībai un tehniskajai apkopei. Viss, kas iekļauts lauksaimniecības un industriālās tehnikas mehāniķu kvalifikācijas standartos. Skolēni izvilka vienu no 15 biļetēm, katrā ir divi jautājumi, un dotas trīs stundas, lai iesniegtu rezultātu.

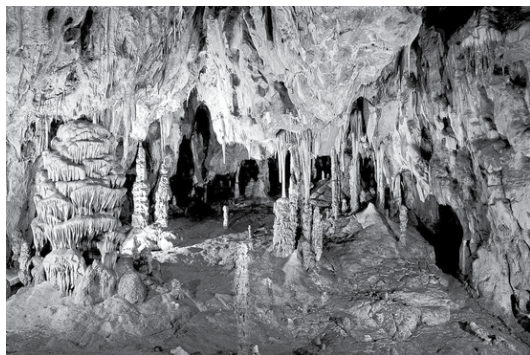
Komisijas mērķis ir ne tikai novērtēt rezultātus, bet arī saprast, kā eksāmens noris, jo vēlāk kopā ar vienu no kolēģiem būs iesaistīti centralizēto eksāmenu izstrādē. Pašlaik šo programmu izstrādā katra skola, taču paredzēts to mainīt un izveidot kvalitatīvu eksāmenu saturu.”

Audzēknis Ervīns Mucenīks:

PASAULĒ

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

Kas tā par vietu?

202. kārtā

Aizsargājams dabas rezervāts, kurā ir alu tīkls ar neandertāliešu grebumiem un ainaviskām aizām. Tas aptver vairākus ievērojamus ģeoloģiskus objektus, tostarp aptuveni 1100 alu un aizu, un tā platība ir aptuveni 92 km². Šajā reģionā atrodas arī viens no vissvarīgākajiem ģeoloģiskajiem objektiem valstī – 138 m dziļa aiza, kas izveidojās, sabrūkot alas griestiem. Alās var redzēt brīnumainas stalaktītu un stalagmītu formas un krāsas. Šis ir populārs tūrisma objekts, un daudzi apmeklē to vasaras mēnešos. Dabas rezervātā ir arī labi iezīmētas velosipēdu takas un pārgājienu celiņi.

Atbildi gaidām līdz 12. novembra 11.00, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

201. kārtas atbilde: Paragvaja, oficiāli Paragvajes Republika, Dienvidamerika.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Velta Višņevska, Indra Grandava, Ausma Kreidere, Gunta Folkmane, Vineta Kondraņicka, Ojārs Silkans, Ingars Neimanis, Rasma Stepe, Inese Midrijāne, Vilnis Bēniņš, Gunta Grundmane.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā.

45. jautājums

Kurā gadā notika Kuldīgas jaunās autoostas būvniecība?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz 12. novembra 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

44. jautājuma atbilde: Kabile. Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Daina Gerente, Indra Grandava, Ausma Kreidere, Ojārs Silkans, Gunta Grundmane.

FOTOKONKURSS

Kas šajā attēlā ir citādāk?

Atrodi trīs neatbilstības!

Atbildes līdz 12. novembra 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai fotoattēlu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstulju kastītē.

Konkursu atbalsta

Pareizi atbildējuši: Ojārs Silkans, Velta Višņevska, Daiga Jurševska, Indra Grandava, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Gunta Grundmane, Ausma Kreidere.

MINI MĪKLU!

Kas tas ir?

Stiķu stiķiem, niķu niķiem, kaula deguns, gaļas bārda.

Atbildes līdz 12. novembra 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstulju kastītē.

Atbilde: laiks.

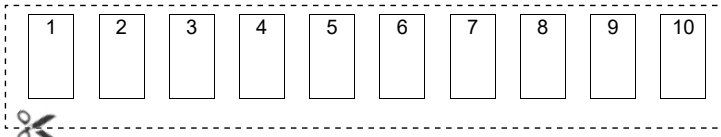
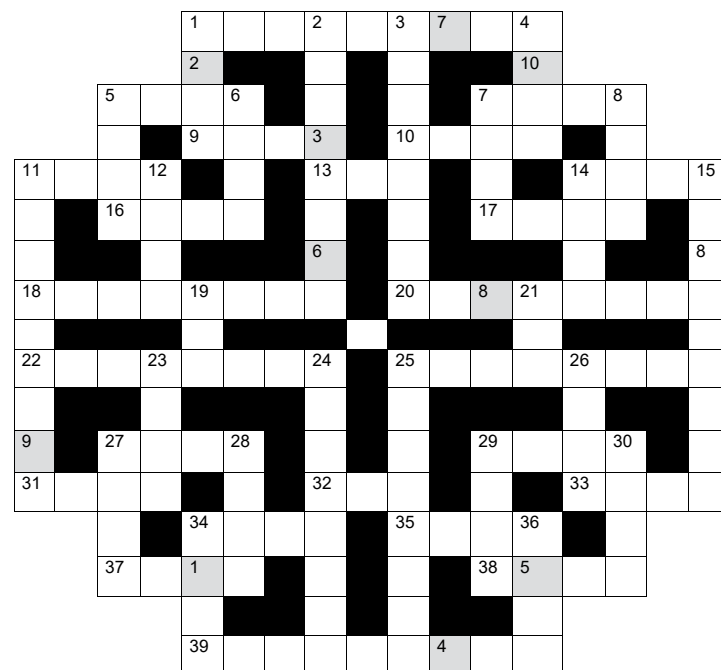
Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Daiga Jurševska, Daina Gerente, Indra Grandava, Gunta Folkmane, Ojārs Silkans, Ingars Neimanis, Gunta Grundmane.

JOKS

Horoskops.
Strēlnieks: šodien iespējamas nepatīkamas saķeršanās ar Auniem.
Auns: Strēlnieki uzskata, ka visi Auni ir muļķi.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Daina Skribane.

Risinājumu gaidām līdz 12. novembrim.

Horizontāli 1.Pilsēta Vidzemē, kuras senais nosaukums ir Salisburga. 5.Kafijas šķirne. 7.Nopļautu augu (zāles, āboliņa) kopums, ko tūlīt izbaro dzīvniekiem. 9.Uzvāra visās nozīmīgākajās sacensībās vienas sezonas laikā, galvenokārt tenisā – *Grand...* 10.Radīt skaļas, stieptas, dobjas balss skaņas (par dabradžu dzimtas dzīvniekiem). 11.Sudraba naudas vienība Senajā Krievzemē. 13.Audummala (sar.). 14.Latīņu alfabēta burts. 16.Dzirdes un līdzsvara orgāns. 17.Neredzīgs. 18.Beisbola paveids. 20.Filozofija – cilvēki kā būtnes, kas apzināti izzina ārpusauli un uz to iedarbojas. 22.Atstātums, brīva telpa (starp diviem punktiem, priekšmetiem u.tml.). 25. Slavena kinoloma, ko atveidojis krievu aktieris V.Tihonovs (1928–2009). 27.Aktrises E.Radziņas (1917–2005) loma Rīgas kinostudijas filmā *Klāvs – Mārtiņa dēls*. 29.Franču dramaturga Korneija (1606–1684) traģēdija. 31.Literātes I.Ābeles (dz.1972. g.) luga. 32.Pārmijus krustojot (ko), saistīt kopā. 33.Angļu ceļotājs (1815–1901). 34.Aktrises Vazdikas (dz. 1943.g.) vārds. 35.Ļoti spēcīgs, brāzmais vējš. 37.Tēls Raiņa (1865–1929) lugā *Pūt, vējiņi*. 38.Nīlas pieteka. 39.Sastapties.

Vertikāli 1.Reliģiskas organizācijas (klostera, ordeņa) loceklis. 2.Darbarīks kokmateriālu mizošanai, nolīdzināšanai. 3.Vinnests. 4.Veidot ofortu. 5.Itāļu gleznotāja L. da Vinči (1452–1519) portreta šedevrs ... *Liza*. 6.Dažu dzīvnieku dobumveida mitekļi zemē. 7.Tvaiks. 8.Mazs, niecīgs. 11.Apziedņa lapa. 12.Darināt (tīklus). 14.Tēls R.Blaumaņa lugā *Zaļi*. 15.Lokveida pārsegums (celtnē), kas savieno balstus, sienas. 19.Pie sienas uzkarams gaismeklis. 21.Kirilicas burts. 23.Amerikāņu rokenrola karalienes Tērneres (dz. 1939.g.) vārds. 24.Personas, kas izdara ekspertīzi. 25.Biedēt (kādu), draudot izpaust kompromitējošus faktus. 26.Četrstūra kaste ar vāku dažādu mantu glabāšanai. 27.Kāds darbs, tāda... (latviešu sakāmvārds). 28.Vēsturiska pilsēta (3.–2. g.t. p.m.ē.) tagadējā Z-Sīrijā. 29.Itāļu kinorežisors, aktieris (1901–1974). 30.Būvkonstrukcijas elements – horizontāli nostiprināts baļķis, stienis u.tml. 34.Apdzīvota vieta Mazsalacas novadā. 36.Taisnes ar noteiktām īpašībām.

Pareizā atbilde:

BLOKKONTAKTS – elektriska aparāta kontakts, kas paredzēts vadības vai signalizācijas ķēžu komutēšanai.

Atbildes

Horizontāli 1.Teicējs. 5.Impakts. 9.Zlēkas. 11.Romāns. 12.Tartāns. 13.Agons. 17.Azūrs. 19.Amāzija. 20.Vakufs. 21.Smolts. 24.Īsvilņi. 26.Haoss. 27.Keģis. 31.Vellata. 33.Askēze. 34.Uzkoda. 35.Asmenis. 36.Asgalis.

Vertikāli 2.Ellings. 3.Caka. 4.Josta. 6.Marss. 7.Akme. 8.Tanburs. 10.Atgāze. 14.Napalms. 15.Amofoss. 16.Tjumeņa. 18.Zeltene. 22.Dipols. 23.Batists. 25.Himedži. 28.Sveķi. 29.Fauns. 30.Tēze. 32.Akka.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Ojārs Silkans, Vilnis Bēniņš, Gunta Grundmane, Alma Bredovska.

Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīkla konkursam, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemietiet redakcijas vēstulju kastītē!

Uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu Akcent's.

PĀRDOD

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamās skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žalūziju un pretinsektu sietu piedāvājums. Veic mērīšanu un montāžu. Mucenieku ielā 25, tālr. 28448638, Gravas ielā 1, tālr. 28378818.

Pārdodam svaigi atdzēsētus **CŪKGAĻAS** pusliemeņus (svilinātus). Vidējais pusliemeņa svars: 40–45 kg. Cena – 2,40 EUR/kg. Piegāde bez maksas. Tālr. 28926174.

KARTUPEĻUS pārtikai un lopbarībai. Tālr. 28807400.

SIENU ar piegādi. Tālr. 29185228.

SIA **Vēvers** pārdod priedes skaidu kuri-nāmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena – 130 eiro. Tālr. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar piegādi Kuldīgā, 128,80 eiro par paleti. Tālr. 20331463.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

SIA **AJG plus** – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumu **MALKU**; sausu, skaldītu malku; sausu, 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Visu veidu **MALKU**. Tālr. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 28750000.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 27195825.

Pārdod skaldītu **MALKU**, piegādā. Tālr. 29428876.

Sausu **MALKU**. Tālr. 29254530.

PĒRK

Pērk meža, lauksaimniecības **ZEMI** (arī aizaugušu ar krūmiem, izstrādātu, mitru, ar mājām u.c.). Var piedāvāt arī zemes nomu. Izskatīšu visus piedāvājumus. Tālr. 28963556.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 20294598.

Z/š **SMAIDAS** pērk **MĀJĻOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakal. Tālr. 29886349.

Vēlos iegādāties savai kolekcijai Rīgas porcelāna rūpnīcas **TAUREŅUS**. Samaksa – līdz 70 EUR. Tālr. 26756615.

IZIRĒ

Vienstabas **DZĪVOKLI** ar ērtībām vecpilsētā. Tālr. 29488208.

**SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojamo materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.**

25 622 293 (Āris)

Viss par
reklāmu **Kurzemniekā!**
Tālrunis 63324881.

DAŽĀDI

AUTO SIGNALIZĀCIJU ierīkošana. Tālr. 29242556, merano.lv.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

Veicam visu veidu dzīvokļa **REMONTDARBUS**. Tālr. 26844885.

Telpu **KOSMĒTISKAIS REMONTS**, jumtu darbi, maiņa, fasādes apdare, materiālu piegāde. Tālr. 26269909.

Ēku siltināšana ar **EKOVAŅI**. Aizpildām ēku gaisa spraugas. Tālr. 25624247.

PAŠIZGĀZĒJA pakalpojumi (12 m³). Tālr. 29254530.

Ķēžu **EKSKAVATORA** pakalpojumi (5,5 t). Tālr. 26046209.

VAJADZĪGI

SIA **Silja** (40003264664) aicina savā komandā Kuldīgā precīzāko, ātrāko, loģiskāko un pozitīvāko lauksaimniecības tehnikas **MEHĀNIKI**. Atalgojums, sākot ar 900 EUR (bruto). CV un motivācijas vēstuli līdz 30. novembrim sūtīt: silja@silja.biz.

SIA **IMK** (41203037543) aicina **DARBĀ**: krāsotāju, špaktelētāju, flīzētāju, koka karkasu māju būvnieku. Vēlama darba pieredze un angļu valodas zināšanas. Darbs Zviedrijā, dzīvesvietu nodrošina. Alga, sākot ar 12 EUR/st. Tālr. 26046209.

LĪDZJŪTĪBAS

*Nav tādas jūras,
Bez krastiem kas būtu,
Nav tāda mūža,
Kas bezgalīgs kļūtu.*

/A.Krūklis./

Skumju brīdī esam kopā ar Valentīnu Smuģi un piederīgajiem, tēvu aizsaulē aizvadot.

SIA **Agrotehnika** kolektīvs

*Te paliek pagalmis, manu soļu vīts,
Un puķe, kam es sauli dāvājuši.*

/K.Apškrūma./

Visdziļākā līdzjūtība Sintijai un Skaidrītei, mammu un māsu BIRUTU KRASTIŅU pavadot mūžībā.

Draugi Inta, Zīgurd, Ārija, Imants,
Vilma, Roberts

*Paliec, māt, smaidā, paliec glāstā,
Paliec jaukajā bērniības stāstā.*

/O.Lisovska./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Sintijai, mammu BIRUTU KRASTIŅU smilšu kalniņā pavadot.

Sarmīte, Valdis, Dzidra, Irma

*Kaut nekad vairs neatnāksi
Savā sētā ciemoties,
Tiem, kas tevi mīlējuši,
Tava gaisma līdzī ies.*

/Z.Purvs./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Sintijai, māmiņu mūžībā pavadot.

Veikala **Malvīne** meitenes

*Kad acs ar asarām pielijusi,
Nāc, Dievs, mums mieru sirdī liet.*

/A.Lūsis./

Izsakām līdzjūtību JĀŅA AMOLIŅA mammai, no dēla atvadoties.

Kuldīgas neredzīgo biedrība

Es gribēju notvert vēju, bet nevarēju.

Es gribēju ledū uguni kurt, bet nemācēju.

Es gribēju satvert krītošu zvaigzni, bet nepaspēju.

/A.Anitina./

Izsakām līdzjūtību Initai Videniecei ar ģimeni, dēlu pārāgrī zaudējot.

Kolēģi rehabilitācijas nodaļā

*Tā aiziet mūsu mīļie,
Aiziet no ikdienas rūpēm
Mierā un klusumā prom,
Paliec vien dvēseles gaisma.*

/Ā.Elksne./

Visdziļākā līdzjūtība Anitai Olanderei, dēlu pārāgrī zaudējot.

Z/š **Mežmalieši** kolektīvs

Paldies par tavu neizsmeļamo mīlestību, dzīvesprieku un labsirdību, ar ko pildīji mūsu sirdis! Mūžībā aizgājusi **BIRUTA KRASTIŅA** (Bicis; 15.11.1938.–05.11.2020.). Izvadīšana 11. novembrī 12.00 Annas kapos.

Tuvinieki

NOVEMBRA ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no **Kurzemnieka** numuriem un līdz **12. novembra 11.00** sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Kā sauc rakstnieces, novadnieces Andras Manfeldes jaunāko grāmatu?

Atbilde. Uzņēmums **Eco Consumed** šuj modernas auduma sejas maskas.

Pareizi atbildējuši: Ojārs Silkans, Indra Grandava, Ausma Kreidere, Rasma Stepe, Gunta Grundmane, Daina Gerente, Gunta Folkmane, Ingars Neimanis, Velta Višņevska.

Konkursu atbalsta veikals **Pindzele**.

PĒTĪJUMS**Interesē veģetārieši, vegāni un cilvēki ar celiakiju**

Valsts zinātniskais institūts **Bior** aicina veģetāriešus, vegānus un tos, kam ir celiakija, piedalīties pētījumā **Zarnu mikrobioma* daudzveidība ar veselību un dzīvesveidu saistītu uztura režīmu ietekmē**, kurā tiks noskaidrota ēšanas paradumu saikne ar mikrobioma rādītājiem.

Tiks meklētas zarnu mikrobioma atšķirības, salīdzinot ar tiem, kuriem uztura ierobežojumu nav. Uztura ietekme uz zarnu baktēriju ir pētīta jau iepriekš, taču trūkst datu par īpašām diētām, piemēram, veģetārismu, vegānismu, bezglutēna diētu. Pētnieki vēlas analizēt šo cilvēku ēšanas paradumus. Aprēķiniem tiks izmantota informācija no uztura dienasgrāmatām, kā arī tiks testēti paraugi.

Par dalību varēs saņemt individuālu uzturvielu pārskatu, kurā būs ziņas no uztura dienasgrāmatas, kā arī nelielu atļdzību par ieguldīto laiku. Jāizpilda elektronisks pieteikums (<https://forms.gle/npKpFqn-EE72V9mz9>) vai jāraksta e-pastā: mikrobioms@bior.lv, norādot dzimumu, vecumu, tālruni un atbilstību konkrētai pētījuma grupai.

* Cilvēka ķermeņa mikroorganismu kopums

Lasi mūs arī internetā: www.kurzemnieks.lv!

Cienījamie klienti!

- ✓ Ārkārtējās situācijas laikā līdz 6. decembrim laikraksta **Kurzemnieks** reklāmas nodaļa darbdienās klientus apkalpos no **9.00 līdz 12.00**.
- ✓ Sludinājumu **Kurzemniekam** attālināti var ievietot portālā **307.lv** (nospiežot ikonu **Kurzemnieks**).
- ✓ Sludinājumu var iesūtīt arī e-pastā: sludinajumi@kurzemnieks.lv.

INTERESANTI

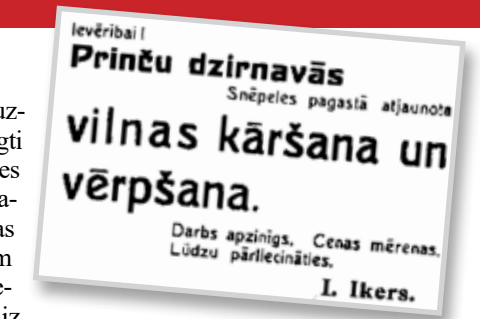
Ūdens uz Mēness

Ar Infrasarkanu staru astronomijas observatorijas palīdzību NASA veikusi unikālu atklājumu – uz Mēness ūdens ir atrodams ne tikai aukstās, ēnainās vietās, bet arī tajā daļā, ko apspīd Saule. Ūdens molekulas atrastas krāterī *Clavius*, kas dienvidu puslodē ir lielākais no Zemes redzamais. Sahāras tuksneša augsne ūdens ir 100 reižu vairāk, nekā atrasts uz Mēness, taču atklājums liek meklēt intriģējošas atbildes: kā ūdens rodas un kā tas var saglabāties uz Mēness virsmas, kur nav skābekļa. Viena versija: ūdeni tur var nogādāt mikrometeorīti, tajā ietriecoties. 2024. gadā plānota pirmā sievietes misija uz Mēness, un līdz tam laikam pētnieki grib noskaidrot, vai ūdens tur ir iegūstams izmantošanai. Desmitgades beigās NASA cer sākt pastāvīgu cilvēku apmešanos uz Mēness.

SEN

Iesākta Rīgas–Kuldīgas dzelzceļa būve

Rīgas–Kuldīgas jaunās dzelzceļlīnijas būvdarbus Dzelzceļu pārvalde uzsāks tuvākā nākotnē. Visi priekšdarbi un līnijas pētīšanas darbi pabeigti jau agrāk. Jaunā līnija no pastāvošās Rīgas–Ventspils līnijas nogriežisies Tukuma 2. stacijā. Nākošā pietura uz tās būs Tume, aiz tās atradīsies Abavas stacija, 5,5 km aiz Abavas stacijas – pietura Joma, 5,2 km aiz Jomas pieturas – Zemītes stacija, 8,5 km aiz Zemītes – Amulas pietura, 6,35 km aiz Amulas pieturas – Vānes stacija, 4,4 km aiz Vānes stacijas – Rudenes pietura, 5,74 km aiz Rudenes pieturas – Kabiles stacija, 3,75 km aiz Kabiles stacijas – pietura Krēsla, 5,75 km aiz Krēslas pieturas – Mērgavas stacija, 5,8 km aiz Mērgavas stacijas – izmaiņas punkts Veldze un 8,42 km aiz Veldzes pieturas – līnijas galapunkts Kuldīga. Uz jaunās līnijas būs jābūvē arī tilti. Lielākais no tiem būs 120 m garais tilts pār Ventu pie Kuldīgas, 32 m garais tilts pār Abavu, 20 m garais tilts pār Imulu un 20 m garais tilts pār Amulas upi. Jaunās līnijas būves izdevumi aprēķināti uz 12 milj. Ls. Jaunā līnija iet pa bagātu lauksaimniecības rajonu, un tā ienesīs vietējā saimnieciskā dzīvī lielā rosību, dodot vietējiem iedzīvotājiem lētu un ērtu satiksmi. Ievērojams ieguvums šī jaunā līnija būs arī Kuldīgas pilsētai, kas tagad dabūs tiešu dzelzceļu satiksmi ar mūsu galvas pilsētu.

Jaunais Kurzemnieks, 11. oktobris, 1939. g.

Labie darbi planētai

Ēdoles skolēni zibakcijā *Neradi atkritumus – saudzē vidi!* cenšas pievērst uzmanību atkritumu izraisītajām problēmām dabā.

„Es aicinu visus aizdomāties: ja tiks piesārņota daba, tad kāda būs dzīvnieku, augu un mūsu dzīve nākotnē,” saka Ēdoles pamatskolas 6. klases skolnieks Gustavs Aniņš. Viņš kopā ar citiem 5. novembrī piedalījās zibakcijā *Neradi atkritumus – saudzē vidi!*, lai pievērstu uzmanību vides problēmām.

Uzlikuši galvā polietilēna maisiņus un rokās turot uzrakstus *Plastmasas maisi – nākotnes kaitēkļi, Domā, ko dari!, Cieni Latvijai!* un citus, bērni attēloja pasauli, ko nosmacējam atkritumu kalnos, tā ietekmējot arī savas dzīves kvalitāti.

Ēdoles pamatskola jau 13 gadus darbojas Starptautiskā Vides

izglītības fonda ekoskolu programmā. Lai veicinātu izpratni par cilvēku ietekmi uz vidi, tas tiek īstenots ar dažādu mācību priekšmetu un ārpusstundu nodarbību palīdzību. Tas palīdz bērniem veidot saudzīgu attieksmi un rosina vēlmi tagad rīkoties nākotnes vārdā. Ik novembri Rīcības dienās tiek rīkotas dažādas akcijas. „Šogad šo dienu moto ir *Labie darbi planētai*, tāpēc nolēmām doties uz pagasta centru un rīkot akciju, kurā aktualizētu atkritumu samazināšanu un otrreizēju izmantošanu,” stāsta skolotāja Ilze Bloka.

Gustavs saka: „Ekoskola nav nākotnes skola, bet tā nākotni veido.” Arī 5. klases skolniece Lelde

Migoviča ir līdzīgās domās: „Par to ir svarīgi runāt, jo pasaules nākotne atkarīga no mums. Tikai mēs paši varam to mainīt. Šis tēmas palīdz saprast, ko mēs dabai nodarām un kādas var būt sekas. Es varu censties motivēt citus nemēsot, aicināt, lai cilvēki cenšas savus atkritumus samazināt, bet vispirms jāsāk ar sevi.”

Vēl šajā nedēļā makulatūras vākšanas akcijā katrs savāc vismaz kilogramu. Tāpat notiek mācību stundas dabā un apkārtnes sakopšana. 8. klase, kas ir izmēģinājuma klase aprītes ekonomikas projektā, izdomā izglītojošas spēles.

Elisa Rudzīte

Ēdoles pamatskolas arhīva foto

VESELĪGS DZĪVESVEIDS

Kā vingrot dabā?

„Mēs dzīvojam ideālā vietā – gandrīz no ikvienas vietas desmit minūtēs varam nokļūt mežā vai citur dabā. Ir pierādīts, ka fiziskās aktivitātes laukā rada daudz pozitīvu efektu un izjūtu,” saka Kuldīgas fizioterapeite Vineta Baukše.

KĀPĒC TO DARĪT LAUKĀ?

Nodarbību laikā vide mūs ietekmē – kustības dabā mentālo veselību uzlabo efektīvāk nekā vingrojumi telpās. Tas labvēlīgi ietekmē noskaņojumu, uzlabojas pašapziņa. Brīvā dabā ir nelīdzena virsma, pa kuru jākāpj, jālec. Muskuļi strādā citādāk nekā telpās uz stabilas pamatnes. Ķermenis izmanto vairāk muskuļu un darbojas efektīvāk. Kad tas pastrādājis laukā, ķermenis var labāk atjaunoties, atgūt spēkus jaunām aktivitātēm. Darbojoties šādi, tiek stiprināta imunitāte.

Fiziskām nodarbībām laukā vajadzētu ģērbties tā, it kā ārā būtu par desmit grādiem vē-

sāk, jo ķermeņa termoregulācija tam pielāgosies. Vajadzētu ērtus apavus ar neslīdošu zoli. Tumšajā laikā jābūt atstarotājiem.

KĀDAS NODARBES PIEMĒROTĀKAS?

To veidi ir: pastaiga, pārgājiens, nūjošana, braukšana ar riteni, skriešana.

Pastaigā, pārgājienā vai nūjošanas laikā jāieklāuj:

- ◆ elpošanas vingrinājumi,
- ◆ staigāšana uz pirkstgaliem un papēžiem,
- ◆ kustību virziena maiņa: uz priekšu, sāniski, atpakaļ (pārliecinoties par drošību);
- ◆ kāpšana pa trepēm,
- ◆ spēka vingrinājumi: pietupieni, izklupieni, atspiešanās,
- ◆ beigās izstaiptšanās.

Svarīgi ir arī skriet. Vēlams to darīt katru dienu 30 minūtes, un nedēļā tās būtu 150 minūtes. Katru dienu svaigā gaisā vajadzētu uzturēties no pusstundas līdz stundai.

Intas Jansones teksts un foto

Uz koka var izpildīt vingrinājumu vēdera muskuļiem – planku.

Vēl var uz celma atspiesties – rokas saliekt un iztaisnot 10–12 reižu.

Uz celma var izpildīt arī līdzsvara vingrinājumus. Stāvēt uz vienas kājas, jānoturas 20–30 sekundes.

Līdzsvaram var staigāt pa virsmām. Jāizvērtē spējas. Drošība vienmēr ir pirmajā vietā – jāraugās, lai neslidētu un nenokristu.

Vingrojums kāju muskuļiem. Atspiežoties pret koku, jānosēžas 90 grādos, mugurai jābūt taisnai, jāsēž 20–30 sekundes vai pat minūte. Vēl kāju muskuļiem derēs vingrinājums, kāpjot augšā un lejā, piemēram, no koka celma. Vingrinājums ar katru kāju jāizpilda 10–12 reižu.

Šim uzdevumam derēs zīles, kastaņi, arī akmentiņš. Tas jāpamet gaisā, vairākkārt jāsasit plaukstas un jāmēģina noķert.

